

Årsrapport 2021

GRUE
spareBANK

Årsberetning 2021

Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med Forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak («årsregnskapsforskriften»). Banken har valgt å utarbeide regnskapet etter årsregnskapsforskriften § 1–4, 2. ledd b) hvilket innebærer at regnskapet utarbeides i samsvar med IFRS med mindre annet følger av forskriften.

Norsk økonomi hentet seg sterkere inn enn ventet i 2021

Den økonomiske utviklingen nasjonalt og internasjonalt påvirker Grue Sparebanks, våre privatkunders og det lokale næringslivets rammebetingelser. Styret har innledningsvis derfor valgt å omtale noen viktige makroøkonomiske forhold i beretningen.

Norsk økonomi hentet seg sterkere inn enn ventet i løpet av 2021, med om lag 4 % vekst i bruttonasjonalproduktet (BNP) for fastlands-Norge. Den sterke økonomiske veksten, etter kriseåret 2020, reduserte arbeidsledigheten ned til 3,6 % mot slutten av året. En nedgang fra 4,8 % i desember 2020.

Inflasjonen kom høyere enn de fleste ventet seg, med en lønnsvekst som anslås av Statistisk sentralbyrå til 3,3 %, og en prisvekst på 3,5 % for året som helhet. Stigende energipriser bidro til at prisveksten var særskilt sterk mot slutten av året, med en 12-månedervekst i desember for konsumprisindeksen på hele 5,3 %. Boligprisveksten endte på 10,5 % for året som helhet, men med en klar reduksjon i veksten gjennom året. I fjerde kvartal var prisene sesongjustert bare opp 0,8 % fra kvartalet før.

Norges Bank hevet rentene to ganger i løpet av fjoråret, og varslet at det trolig kommer flere hevinger i både 2022 og 2023. Kredittveksten var moderat, og falt tilbake mot slutten av året. Innenlandsk lånegjeld økte med om lag 5 % for både husholdninger og ikke-finansielle foretak fra desember 2020 til samme desember 2021. Norges Banks utlånsundersøkelse viser noe svakere låneetterspørsel fra husholdningene mot slutten av året, mens den holder seg stabil for bedriftsmarkedet.

Kronekursen styrket seg med 2,5 % gjennom fjoråret målt mot den importveide i-44 indeksen.

Oslo Børs Hovedindeks var opp 23,3 % i løpet av 2021. Et usedvanlig godt år, godt hjulpet av høyere energipriser. Et fat Brent Blend olje for 3mnd-levering steg fra 50,4 USD til 77,8 USD i løpet av året. Gassprisene mangedoblet seg, med det resultat at overskuddet på handelsbalansen ble rekordsterke 531 milliarder kroner. Av dette sto naturgasseksporten alene for 475,8 milliarder kroner.

2021 var preget av god økonomisk vekst, stigende boligpriser og lav arbeidsledighet i det meste av Norge. Brønnøysund-registrene melder om en nedgang i antall konkurser på 18,9 % i fjor fra året før. Det laveste nivå siden 2007.

Utsiktene for 2022 er for fortsatt god økonomisk vekst og lav arbeidsledighet. Den største usikkerheten knytter seg, som alltid, til forhold i internasjonal økonomi som vekst, renter og internasjonal handel. Covid-19 viruset kan komme nok en gang til å utfordre samfunnsøkonomien i mange land. Dette er forhold utenfor vår kontroll.

I Norge knytter det seg spenning til utforming av både rentefastsetting med tilhørende utslag på kronekurs, samt et krevende lønnsoppgjør til våren. Også Covid 19 viruset kan gi uventede overraskelser. Bankene forventes som helhet å ha fortsatt moderat utlånsvekst og begrensede tap i året som kommer, selv om en normalisering av antall konkurser må påregnes i tiden fremover.

Lokale forhold og lokalt næringsliv

Lokalområdet er preget av mange små bedrifter i næringer med relativ lav lønnsomhet og svak vekst. Liten tilgang på egenkapital er en utfordring for lokale bedrifter ved finansiering av vekst og ved investeringer i varige driftsmidler. Sett bort fra landbruksbaserte næringer, oppleves investeringsviljen i næringslivet lokalt fortsatt generelt sett relativt liten. Evnen til å skape lønnsomhet og egenkapital til nyinvesteringer er klart størst for de store bedriftene som fungerer som motorer for øvrig næringsliv ved at de skaper ringvirkninger for mindre bedrifter. Regionens største utfordring er manglende vekst i næringsliv og svak utvikling i folketall. På grunn av bransjesammensetningen i næringslivet i regionen, er regionen relativt lite rammet av økonomisk nedgang som følge av Covid 19 pandemien.

Det jobbes godt med næringsutvikling i Kongsvingerregionen, spesielt i regi av Klosser Innovasjon. For regionen samlet sett har etableringsviljen i de senere årene for små virksomheter med begrenset utviklingspotensial vært tilfredsstillende. Negativ befolkningsutvikling over tid og en aldrende befolkning, er regionens største utfordring. I den senere tid kan det synes som om befolkningstallet har stabilisert seg eller i det minste at nedgangen er redusert, men samtidig med store forskjeller kommunene imellom.

Landbruk utgjør 68 % av bankens utlån til næringslivskunder og er derfor svært viktig for banken. Regionen har et meget

aktivt landbruksmiljø som preges av stadig færre, men mer profesjonelle produsenter.

Strukturrasjonaliseringen i jordbruket fortsetter ved at eiendommer i hovedsak leies ut til naboer, men også at eiendommer i økende grad legges ut for salg. Utviklingen med at tunet skilles ut tunet på landbrukseiendommer og produksjonsarealet selges til andre produsenter har fortsatt med uforminskert styrke. Strukturrasjonaliseringen reduserer det totale investeringsbehovet i næringen. Prisene på landbrukseiendommer har steget kraftig de senere årene, dette i stor grad som følge av sterk interesse for å utvide produksjonen i tillegg til kjøpere med hovedinntekt fra annen virksomhet, som vektlegger bomiljø sterkere enn inntektsmulighetene på eiendommene. Strukturrasjonaliseringen fører til en reduksjon i antall aktive gårdbrukere og spesielt heltidsbrukere. Innovasjon Norge er en viktig finansieringskilde for investeringer i husdyrproduksjon og en viktig samarbeidspartner for Grue Sparebank.

Lønnsomheten i landbruksproduksjonene påvirkes i stor grad av vær- og markedsforhold. Innhøstingsforholdene i 2021 var gode. Avlingene i 2021 ble som helhet litt bedre enn et normalår. Markedsforholdene for svine-, storfe- og fjørfeproduksjonene, bortsett fra konsumeggproduksjonen, har vært gode i 2021 som følge av god balanse i markedet. Økte energi- og kraftforkostnader presser lønnsomheten i husdyrproduksjonene. Økte energi- og gjødselkostnader presser tilsvarende lønnsomheten hos planteprodusentene.

Det er fortsatt få skogeiendommer som legges ut for salg, etterspørselen er stor og bortfall av prisregulering på skogeiendommer har medført en spesielt kraftig verdiøkning på disse. Noen av landets høyeste omsetningspriser på skog er oppnådd i vår region.

Aktiviteten i skogbruket i Innlandet var høy i 2021. Avvirkningen av tømmer og massevirke i Innlandet fylke i 2021 endte på 4.474 tusen m³. Dette utgjør en økning i avvirkningsvolum på 8,6 %. På grunn av på stor etterspørsel etter råvare til treforbrukende industri, økte gjennomsnittsprisen pr m³ for Innlandet fylke som helhet 16,7 % til kr 440. Avvirkningsvolumet tilsvarer et transportbehov på ca. 127.820 vogntog. Bruttoverdien av avvirkningen i Innlandet fylke utgjør kr 1.968 mill.

For Grue kommune isolert ble det avvirket 213.329 m³ tømmer og massevirke med en gjennomsnittspris pr m³ på kr 462. Gjennomsnittlig avvirkning siste fem år i Grue kommune isolert er 195.426 m³.

Grue Næringssselskap AS - samarbeid med Klosser Innovasjon

Grue Sparebank ser det som viktig å bidra til næringsutvikling og verdiskaping i området. Dette gjøres blant annet ved deleierskap eller ved andre bidrag i lokale utviklingssentre. Vårt mål er å bidra til næringsvirksomhet for å sikre framtidig virksomhet lokalt, noe som er av vesentlig betydning for Grue Sparebanks egen drift framover.

Grue Sparebank har en eierandel på 49,9 % i det lokale utviklingssenteret Grue Næringssselskap AS. Nest største aksjonær er Grue kommune med en eierandel på 36,4 %. Selskapet er i bankens regnskap klassifisert som tilknyttet selskap. Grue Næringssselskap AS eier et næringsbygg i Kirkenær sentrum som benyttes til egen virksomhet og til utleie. Bygget ble tatt i bruk som næringshage for små bedrifter i 2001. Bygget er ved utgangen av 2021 tilnærmet fullt utleid. Totalt har nå 20 virksomheter med til sammen ca. 70 ansatte sin virksomhet i næringshagen. Siden oppstart i 2001 har over 60 ulike virksomheter vært lokalisert i næringshagen.

Selskapet hadde ved utgangen av 2021 ingen faste ansatte. Grue Næringssselskap AS og næringshagen har i 2021 basert sin virksomhet på leide tjenester i hovedsak fra Klosser innovasjon AS, Ny Vekst og kompetanse AS og Solør Regnskap AS.

Grue Næringssselskap AS oppnådde i 2021 et årsresultat på minus kr 524.028 etter skatt. Resultatet i 2020 var kr minus 246.046. Resultatet for 2020 og 2021 er svakere enn et normalår på grunn av ekstraordinære vedlikeholdsprosjekter på selskapets eiendom. Selskapet er svært godt kapitalisert og har en egenkapitalandel på 89,7 % pr 31.12.21.

Grue Næringssselskap AS har hatt en samarbeidsavtale med Klosser Innovasjon AS fra 1. januar 2017. Klosser Innovasjon arbeider for å fremme kunnskapsbasert næringsutvikling i hele Innlandet. Klosser Innovasjon bistår næringslivet i Innlandet med innovasjonsprosjekter, forretningsutvikling og forskningsprosjekter.

Klosser Innovasjon har ambisjoner om å bistå vekstbedrifter i Innlandet og skal være en pådriver for utvikling av ny industri basert på Innlandets naturressurser. Klosser Innovasjon har spisskompetanse innen bioøkonomi, industri, logistikk, digitalisering og forretningsutvikling. Klosser Innovasjon har også et bredt nettverk inn mot FoU-institusjoner nasjonalt og internasjonalt. Disse benyttes aktivt i arbeidet inn mot næringslivet i Innlandet.

Klosser Innovasjon har tre strategiske bransjemessige satsningsområder basert på identifiserte fortrinn, styrker og muligheter i Innlandet:

- Bioøkonomi
- Industri (vareproduserende)
- Digitale tjenester

Dette er satsingsområder som er sammenfallende med fylkeskommunens innsatsområder.

Klosser Innovasjon jobber med rådgivning inn mot alle typer vekstbedrifter. Klosser Innovasjon består i dag av over 30 ansatte med hver sin unike spisskompetanse. Største eiere er i dag Innlandet fylkeskommune med 34,4 %, SIVA med 30,4%, Hamar kommune med 9,6% og Kongsvinger kommune med 6,3 %. I tillegg kommer en rekke aksjonærer med under 5 % eierskap. Største private eier er Eidsiva Vekst med 4,4 %.

Markedsforhold / strategi

Grue Sparebanks kjerneverdier er å være pålitelig, løsningsorientert og tilgjengelig. Grue Sparebank skal være en «Gær-bra bank».

Hovedtyngden av våre kunder i privatmarkedet er lokalisert i søndre del av Innlandet fylke i kommunene Kongsvinger, Grue, Åsnes, Våler og Elverum. I tillegg til en del privatkunder i Viken (gamle Akershus) og Oslo og enkeltkunder spredt ut over det meste av Sør-Norge. Av totale utlån er 86,6 % innenfor Innlandet Fylke. På grunn av større risiko knyttet til bedriftsengasjementer, har Grue Sparebank utlånsengasjement til bedriftsmarkedet i hovedsak i lokalmarkedet bestående av Kongsvinger, Grue, Åsnes, Våler og Elverum kommuner. Banken har unntaksvis bedriftsmarkedsengasjementer utenfor bankens lokalområde der vi har spesiell god kjennskap til eier/driver. Av bankens bedriftsmarkedsengasjementer er 94,6 % av volumet innenfor lokalområdet.

Grue Sparebank har i 2021 hatt svært positiv utvikling i antall nye kunder og har hatt positiv utvikling innenfor alle produktområder. Banken opplever sterk priskonkurranse på lån til landbruksformål.

Grue Sparebank etablerte i oktober 2015 rådgivningskontor på Flisa i nabokommunen Åsnes, som i hovedsak betjener eksisterende og nye privatkunder i Åsnes og Våler kommuner. Rådgivningskontoret på Flisa har i 2021 vært bemannet med fem rådgivere og en til to kundeservicemedarbeidere, som samlet utgjør ca. 6 årsverk. Den gode utviklingen på kontoret på Flisa har fortsatt i 2021.

Grue Sparebank etablerte i oktober 2020 rådgivningskontor i Elverum kommune, som i hovedsak betjener eksisterende og nye privatkunder i Elverum. Elverum kommune grenser mot bankens tidligere kjerneområde. Elverum er et vekstområde med positiv utvikling i befolkningstall, i motsetning til øvrige kommuner i bankens lokalområde. Kontoret betjenes av tre medarbeidere med lang erfaring fra bank og forsikring og suppleres med ansatte fra kontorene i Åsnes og Grue. Fra og med januar 2022 er kontoret forsterket med ytterligere en ansatt. Totalt vil dette utgjøre ca. 4,5 årsverk i 2022. Den gode utviklingen på kontoret på Elverum har fortsatt i 2021.

Grue Sparebank vektlegger forsvarlig, bred, god rådgivning og aktiv kundeomsorg overfor sine kunder for å tilfredsstille kundenes behov for finansielle tjenester og forsikringstjenester i størst mulig grad. Vårt mål er at våre kunder skal ha en god og helhetlig plan for sin økonomi. Grue Sparebank prioriterer i hovedsak sin innsats mot eksisterende kundemasse og potensielle kunder innenfor bankens primære markedsområde. Ved utløpet av 2021 er 15 av bankens ansatte autoriserte finansielle rådgivere (sparing), 18 autoriserte skadeforsikringsrådgivere, 14 autoriserte personforsikringsrådgivere og 12 autoriserte kredittrådgivere. I tillegg har en av våre ansatte blitt autorisert på personforsikring i februar 2022.

Konkurransen i bankmarkedet oppleves fortsatt sterk, med sterkt marginpress spesielt for boliglån, men også for lån til primærnæringer. Grue Sparebank har konkurransedyktige betingelser i forhold til de bankene det er naturlig å sammenligne seg med.

Grue Sparebank gjennomfører regelmessig kundetilfredshet undersøkelse blant bankens privatkunder i samarbeid med Kantar TNS. Det ble gjennomført kundeundersøkelse i 2021 som viser høy og stabil kundetilfredshet og lojalitet. Tidligere undersøkelser viser stabil kundetilfredshet godt over snittet for alle bankene i Norge som har gjennomført slike undersøkelser. Undersøkelsene viser at kundene ønsker å bli kontaktet av banken. Kunder som har hatt kontakt med banken er betydelig mer tilfreds med banken.

Grue Sparebank driver ikke forsknings- og utviklingsarbeid i egen regi.

Som lokalbank er Grue Sparebank opptatt av lokal verdiskaping i vid forstand og bidrar aktivt for å øke den lokale verdiskapingen for å sikre utviklingsmuligheter og fremtidig kundegrunnlag. Grue Sparebank ser det som viktig at kredittpolicy utformes uavhengig av ønsket om lokal verdiskaping. Bankens bidrag til lokal verdiskaping skjer derfor på andre måter enn gjennom kredittgivning.

Grue Sparebank bidrar årlig med betydelige beløp til sponsing av idretts- og kulturaktiviteter i lokalområdet. Banken har i 2021 bidratt med kr 3,5 mill. til sponsing og gaver til lag og foreninger hovedsakelig knyttet til aktiviteter for barn- og ungdom.

Eika Alliansen

Grue Sparebanker aksjonær i Eika Gruppen AS. Eika Alliansen består av flere enn 50 lokalbanker, Eika Gruppen og Eika Boligkreditt. Eika Alliansen har en samlet forvaltningskapital på over 400 milliarder kroner og om lag 2.500 ansatte. Dette gjør Eika Alliansen til en av de største aktørene i det norske bankmarkedet. Med 171 bankkontorer i 114 kommuner er alliansen til stede med rådgivere nært kundene. Dette er ikke minst viktig for næringslivets verdiskaping og arbeidsplassene i mange norske lokalsamfunn.

Lokalbankene som styrker lokalsamfunnet

Lokalbankene i Eika Alliansen bidrar til økonomisk vekst og trygghet for privatkunder og lokalt næringsliv i mange norske lokalsamfunn med sin fysiske tilstedeværelse i lokalsamfunnene der kundene bor, med rådgivere som har et personlig engasjement for den enkelte personkunden og det lokale næringslivet. Sammen med den smarte løsninger og den digitale hverdagsbanken gir dette kundene unike kundeopplevelser. Det er den samlede kundeopplevelsen som er lokalbankenes viktigste konkurransefortrinn og som har gjort at lokalbankene i Eika Alliansen har blant landets mest tilfredse kunder både i personmarkedet og bedriftsmarkedet.

Eika Gruppen styrker Grue Sparebank

Eika Gruppens kjernevirksomhet er å sikre lokalbankene moderne og effektiv bankdrift gjennom gode og kostnadseffektive produkt- og tjenesteleveranser. Leveransene inkluderer en komplett plattform for bank-infrastruktur inkludert IT og betalingstjenester.

Gjennom året har Eika Gruppen bistått bankene i alliansen med effektive og trygge IT-løsninger og -infrastruktur både til bankene og kundene. Løsningene har vist seg å være robuste og være effektive samhandlingsverktøy som har sikret tilnærmet normal drift, også i perioder med mange medarbeidere på hjemmekontor. I tillegg har Eika bistått bankene på en lang rekke områder hvor det kreves spesialistkompetanse.

Produktselskapene i Eika Gruppen – Eika Forsikring, Eika Kredittbank, Eika Kapitalforvaltning og Aktiv Eiendomsmegling – leverer et bredt spekter av finansielle produkter, kommersielle løsninger og kompetansehevende tjenester. Eika Kundesenter og Eika Servicesenter leverer tjenester som sikrer lokalbankene økt tilgjengelighet og effektiv kommunikasjon med kundene.

Utover disse leveransene gir Eika Gruppen alliansebankene tilgang til kompetanseutvikling med Eika Skolen, virksomhetsstyring med Eika ViS, økonomi- og regnskapstjenester med Eika Økonomiservice og depottjenester med Eika Depotservice. For å beholde lokale kompetansearbeidsplasser, har Grue Sparebank så langt valgt å ikke benytte seg av økonomi- og regnskapstjenester levert av Eika Økonomiservice og depottjenester levert av Eika Depotservice.

I tillegg leverer Eika Gruppen tjenester innen kommunikasjon, marked og merkevare, bærekraft og næringspolitikk for å ivareta lokalbankenes interesser også på disse områdene.

Som et fellesprosjekt besluttet bankene i Eika alliansen i desember 2020 å bytte kjernebanksystem fra danske SDC til finsk/norske TietoEvy. Prosjektet er planlagt slutført i 2023. Grue Sparebank er en av tre pilotbanker i prosjektet og planlagt konverteringsdato er 10. september 2022.

Eika Boligkreditt sikrer lokalbanken langsiktig og stabil finansiering

Eika Boligkreditt er lokalbankenes boligkredittforetak, direkte eid av 62 norske lokalbanker og OBOS. Eika Boligkreditts hovedformål er å sikre lokalbankene tilgang til langsiktig og konkurransedyktig finansiering. Selskapet har tillatelse til å finansiere sin utlånsvirksomhet ved utstedelse av internasjonalt ratede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Det innebærer at Eika Boligkreditt har mulighet til å oppta lån i det norske og internasjonale finansmarkedet, og til enhver tid søke finansiering der man oppnår markedets beste betingelser. Gjennom Eika Boligkreditt får alliansebankene dermed tilgang på langsiktig og svært gunstig finansiering, og kan opprettholde konkurransekraften mot større norske og internasjonale banker.

Eika Boligkreditt har en forvaltningskapital på ca. 120 milliarder kroner og er følgelig en viktig bidragsyter til at lokalbankene oppnår redusert finansieringsrisiko og kan opprettholde konkurransedyktige vilkår på sine boliglån.

Samarbeid med eiendomsmeidler

For å kunne tilby våre kunder eiendomsmeidlertjenester har banken etablert et samarbeid med Aktiv Eiendomsmegling Innlandet og Aktiv Eiendomsmegling Kongsvinger. Grue Sparebank har ingen eierinteresser i disse selskapene, kun et rent praktisk samarbeid.

Økonomisk utvikling for banken

Fra resultatregnskapet (hele tusen)	2017	2018	2019	2020	2021
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	47.941	48.813	52.603	52.609	56.273
Netto andre driftsinntekter	19.242	22.680	25.570	30.620	34.218
Driftskostnader	39.356	41.175	42.547	52.359	56.952
Resultat før tap og skatt	27.826	30.318	35.626	30.869	33.540
Tap på utlån	6.932	5.721	1.365	3.264	1.072
Nedskrivninger / gevinst på anleggsmidler	471	507	253	0	0
Resultat for videreført virksomhet før skatt	21.365	25.104	34.514	27.605	32.468
Skattekostnad	4.889	5.606	7.816	5.568	7.370
Resultat for videreført virksomhet etter skatt	16.476	19.498	26.698	22.037	25.098
Totalresultat for regnskapsåret				23.069	30.742
Fra balansen (hele tusen)	2017	2018	2019	2020	2021
Brutto utlån	2.057.952	2.279.480	2.419.515	2.548.764	2.761.369
Utlån lagt i boligkredittforetak	605.904	783.429	971.602	1.082.381	1.323.455
Tapsavsetninger	14.812	5.588	6.337	5.892	6.720
Innskudd fra kunder	1.885.479	1.984.951	2.227.501	2.481.417	2.695.242
Forvaltningskapital	2.507.112	2.827.065	3.095.060	3.299.356	3.586.092
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	2.357.853	2.660.301	3.001.361	3.247.341	3.431.502
Egenkapital	303.700	321.698	345.396	396.146	424.288

Nøkkel tall	2017	2018	2019	2020	2021
Rentenetto	2,03 %	1,83 %	1,75 %	1,62 %	1,64 %
Kostnader i % av inntekter (inkl. utbytte og verdiendring verdipapirer)	58,58 %	57,59 %	54,43 %	62,91 %	62,94 %
Kostnadsvekst	4,63 %	4,62 %	4,00 %	23,80 %	8,77 %
Taps-% utlån	0,34 %	0,25 %	0,06 %	0,13 %	0,04 %
Misligholds-% (over 90 dager)	0,14 %	0,44 %	0,24 %	0,16 %	0,31 %
LCR	191	260	168	123	208
NSFR	126	144	138	134	138
Egenkapitalavkastning etter skatt	5,56 %	6,24 %	8,00 %	5,94 %	6,12 %
Kapitaldekning morbank	23,25 %	21,13 %	23,28 %	22,88 %	22,36 %
Kapitaldekning konsolidert		19,57 %	21,49 %	21,92 %	21,22 %
Egenkapital i % av forvaltningskapital	12,11 %	11,38 %	11,16 %	12,01 %	11,83 %
Utlånsvekst	13,30 %	10,76 %	6,14 %	5,34 %	8,34 %
Utlånsvekst inkl. boligkredittforetak	16,95 %	14,98 %	10,72 %	7,08 %	12,49 %
Innskuddsvekst	9,85 %	5,28 %	12,22 %	11,40 %	8,62 %
Innskudd i % av utlån	91,62 %	87,08 %	92,06 %	97,36 %	97,61 %
Økning i forvaltningskapitalen	11,70 %	12,76 %	9,48 %	6,60 %	8,69 %
Antall årsverk	22,3	22,9	23,3	25,6	27,7

Forvaltningskapital

Grue Sparebanks forvaltningskapital var ved utgangen av 2021 kr 3.586,1 mill. Forvaltningskapitalen økte 8,7 % i 2021, den gjennomsnittlige økningen i forvaltningskapital siste 5 år er 9,8 %.

Innskudd

Ved utgangen av 2021 utgjorde Grue Sparebanks samlede innskudd fra kunder kr 2.695,2 mill. (jfr. note 33). Innskuddene økte i 2021 med 8,6 %, den gjennomsnittlige økningen i innskudd siste 5 år er 9,5 %. I henhold til Vergemålsloven forvaltes vergemålsmidler fra og med 2013 av Statsforvalteren i det enkelte fylke. Grue Sparebank har etablert avtale med Statsforvalteren, men hadde ikke vergemålsmidler som innskudd pr 31.12.21. Banken har heller ikke kommunale eller meglede innskudd. Bankens største innskudd utgjorde pr 31.12.21 kr 44,9 mill. Bankens 20 største innskudd utgjorde samlet kr 290,4 mill. Bankens innskuddsdekning er 97,6 %, som er en økning fra 97,4 % i 2020. Banken tilbyr kun innskudd med flytende rente, ikke fastrenteinnskudd.

Utlån

Ved utgangen av 2021 utgjorde Grue Sparebanks samlede brutto utlån kr 2.761,4 mill. (jfr. note 7). Bankens samlede vekst i utlån var i 2021 høyere enn budsjettet nivå. Utlånene på egen balanse økte i 2021 med 8,3 %. Gjennomsnittlig økning i utlån på bankens egen balanse siste 5 år er 8,8 %. I tillegg til utlån på egen balanse har banken en utlånsportefølje på kr 1.323,5 mill. etablert i Eika Boligkreditt AS, dette er en økning på kr 241,1 mill. fra forrige år. Økningen i utlånsvolum inkludert lån plassert i Eika Boligkreditt AS utgjorde i 2021 12,5 %. Av bankens samlede lån til personmarkedskunder er 35,4 % etablert i Eika Boligkreditt AS. Bankens interne ramme for plassering av lån i boligkredittforetak er maksimalt 40 %.

Bankens utlån til næringsliv utgjorde ved utgangen av 2021 kr 343,1 mill. og har økt med kr 56 mill. i 2020. Lån til næringsliv inkludert lån til landbruk utgjorde 12,4 % av bankens samlede brutto utlån ved utgangen av 2021. Av lån til næringsliv utgjorde lån til landbruksformål 68,0 %.

Banken har ikke fastrentelån på egen balanse og tilbyr ikke valutalån.

Tap på utlån og garantier

Ved vurdering av forventet kredittap skal banken ta høyde for de aktuelle forholdene på rapporteringstidspunktet og forventningene til den økonomiske utviklingen. Nedskrivning beregnes på grunnlag av utviklingen i kundenes risikoklassifisering samt tapserfaring for de respektive kundegrupper (PD og LGD). Utover dette tillegges konjunktur- og markedsutvikling (makroforhold) som enda ikke har fått effekt på den nevnte risikoklassifisering vekt ved vurdering av nedskrivningsbehov på kundegrupper totalt. Den statistiske modellen for beregning av "Expected credit losses" (ECL) på engasjementene bygger på flere kritiske forutsetninger, herunder misligholdssannsynlighet, tap ved mislighold, forventet levetid på engasjementene og makro utvikling.

Det er på grunn av Covid-19 pandemien fortsatt usikkerhet om de økonomiske forholdene og utsiktene. Det medfører at bankens tapsnedskrivninger for kunder i både trinn 1, 2 og 3 må baseres på nye scenarioer og forutsetninger. Det er tatt hensyn til om kundene også etter en normalisering, og på lengre sikt, vil være negativt påvirket. Banken har konkret vurdert om utlånene til kundene har indikasjon på økt kredittrisiko eller om utlånene er blitt kredittforringet med utgangspunkt i at det vil være bransjer og kundesegmenter som må forventes å rammes ekstra hardt. Vurderingene er gjennomført på både individuelt nivå (større engasjementer og utsatte engasjementer) og gruppenivå og ved bruk av skjønn.

Banken yter pantelån hvor verdien av sikkerhetsobjektene i form av fast eiendom er et vesentlig kritisk estimat ved beregning av forventet kredittap. Utviklingen i verdien på pantobjektene på kort og lang sikt er forbundet med stor usikkerhet. Banken har ved beregningen av forventet kredittap vurdert engasjementer som er mest utsatt for verdifall grunnet blant annet pantobjektets beskaffenhet og beliggenhet. Banken har hatt særlig fokus på vurdering av engasjementer i den del av utlånsmassen som har høyest gjeldsgrad og/eller er mest utsatt for bortfall av betjeningsevne.

I de tilfeller engasjementet er vurdert for å ha forhøyet kredittrisiko, eller er merket "forberance", er engasjementet migrert til steg 2. I tilfeller hvor det er avdekket objektive tegn på verdifall er engasjementet migrert til steg 3. Det er et fåtall av bankens bedriftskunder som har mottatt vesentlige midler fra støtteordninger etablert i forbindelse med Covid-19 pandemien, og tapsberegningen er med dette i begrenset grad påvirket av slike støtteordninger.

Dersom banken innvilger en rentenedsettelse eller ettergir gjeld til kunder med finansielle vanskeligheter, merkes kunden UTP (tapsutsatt). For andre lettelsener enn rentenedsettelse og ettergivelse av gjeld vurderer banken om det er indikasjoner på at kunden ikke vil komme til å tilbakebetale (UTP). Slike indikasjoner kan være nedbetalingsplaner som inneholder lavere betalinger i begynnelsen av perioden eller et stort engangsbetrag i slutten av nedbetalingsperioden, eller det kan være at det har vært innvilget forbearance på engasjementet mer enn en gang. Kunder i finansielle vanskeligheter og hvor det er innvilget egnede lettelsener annet enn rentenedsettelse eller gjeldsettergivelse merkes som utgangspunkt ikke som UTP.

Det er god spredning i utlånsmassen og de fleste større lån er sikret ved pant og /eller garantier. Av utlånene er kr 2.151 mill. sikret med pant i bolig innenfor 80 % av forsvarlig verdigrunnlag.

Grue Sparebank har pr. 31.12.2021 nedskrivninger på 1,3 mill. kr på individuelle lån (steg 3) og 5,5 mill. kr på grupper av utlån (steg 1 og 2) (jfr. note 7). Sum nedskrivninger er økt med kr 0,8 mill. kr fra forrige år. Resultatførte tap på utlån og garantier utgjør 1,1 mill. i 2021 som er en reduksjon fra kr 3,3mill. fra 2020. Tap på utlån utgjorde i 2021 0,04 % av brutto utlån.

På grunn av bransjesammensetningen i næringslivet i regionen, er regionen relativt lite rammet av økonomisk nedgang som følge av Covid-19 pandemien. Effekten av Covid-19 på lengre sikt er hensyntatt i bankens nedskrivninger ved bruk av og ulike scenarioanalyser.

Misligholdte og tapsutsatte engasjement utgjør pr. 31.12.21 0,67 % av brutto utlån som er en økning fra 0,38 % ved utgangen av 2020. Misligholdte engasjement økte fra kr 4,1 mill. fra 31.12.20 til kr 8,5 mill. 31.12.21. Økningen i tapsutsatte engasjement skyldes i hovedsak strengere regelverkstolkning fra bankens side.

Det forventes ikke tap på utlån til personmarkedet i årene framover som overstiger siste fem års gjennomsnitt på 0,04 % av brutto utlån. Det forventes ikke tap på utlån til bedriftsmarkedet i årene framover som overstiger siste fem års gjennomsnitt på 1,01 % av brutto utlån. Samlet utlånstap forventes ikke å overstige siste fem års gjennomsnitt på 0,16 % av brutto utlån.

Styret kjenner ikke til lån, garantier eller andre plasseringer som vil kunne føre til tap av betydning i 2022, utover det som er hensyntatt i nedskrivninger på individuelle lån og grupper av utlån.

Verdipapirer

Verdipapirer utgjorde pr 31.12.21 18,3 % av bankens forvaltningskapital. Bankens verdipapirer verdsettes til markedsverdi, jfr. detaljert beskrivelse i note 1.

Verdipapirbeholdning i % av forvaltningskapital pr 31.12.21 (jfr. Noter 26–29):

- Norske obligasjoner med lav kredittrisiko 12,8 %
- Obligasjons- og pengemarkedsfond 2,3 %
- Aksjer og egenkapitalbevis 3,2 %

Overskuddslikviditet som ikke er plassert i verdipapirer, er plassert som kortsiktige innskudd i andre banker. Avkastning på bankens beholdning av obligasjoner inngår i ordinært resultat. Beholdningen av obligasjoner, sertifikater, pengemarkedsfond og obligasjonsfond er verdsatt til markedsverdi kr 542,1 mill. med en kostpris på kr 541,4 mill.

Aksjeeksponeringen er plassert i selskaper som er strategisk viktige for banken og er klassifisert som anleggsaksjer. Verdiendring på bankens beholdning av aksjer og egenkapitalbevis inngår i utvidet resultat / totalresultat.

Bankens portefølje av rentepapirer forvaltes av Eika Kapitalforvaltning AS. Øvrig verdipapirbeholdning forvaltes i egen regi. Investering i verdipapirer skjer med bakgrunn i gjeldende markedspolicy og plasseringsrammer fastsatt av styret. Ved plassering prioriteres verdipapirer med lav / moderat risiko. Bankens verdipapirbeholdning og avkastning blir rapportert til styret hver måned.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler utgjorde ved utgangen av 2021 0,6 % av bankens forvaltningskapital (jfr. note 30).

Årsresultat

Grue Sparebank oppnådde i 2021 et årsresultat av ordinær drift etter skatt på kr 25.097.931. Dette tilsvarer 0,73 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital. Gjennomsnittlig forvaltningskapital var i 2021 kr 3.431.502'.

Driftskostnader i % av driftsinntekter utgjør 62,9 %. Driftskostnadene påvirkes av ekstraordinære forhold i 2021:

- Kostnader knyttet til bytte av kjernebankleverandør kr 3.189'
- Førtidig rekruttering av personell til erstatning av personell med fastsatt sluttdato kr 500'

Bankens rentenetto i 2021 ble kr 56,3 mill. som er en økning på kr 3,7 mill. fra 2020. Rentenettoen i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital er på 1,64 %, en økning på 0,02 prosentenheter fra året før. Avkastningen på pengemarkedsfond er ført som gevinst på aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning.

Avgift til innskuddsgaranti- og kristetiltaksfondet utgjorde i 2021 kr 1.776,2', mot kr 1.542' i 2020.

Banken har fokusert mye på å øke andre inntekter utover rentenetto og har lyktes godt med det. Netto gebyr- og provisjonsinntekter ble kr 25,4 mill. i 2021 mot kr 20,8 mill. i 2020.

Sett med bakgrunn i den meget sterke konkurransen i bankmarkedet, lavt rentenivå og press på rentemarginen, anser styret resultatet som tilfredsstillende. Styret og administrasjonen har kontinuerlig fokus på tiltak for å bedre lønnsomheten og er tilfreds med utviklingen i bankens resultat.

Etter styrets oppfatning gir årsregnskapet en tilfredsstillende beskrivelse av bankens stilling ved årsskiftet og styret ser ingen forhold av betydning for stilling og resultat som har inntruffet etter regnskapets avslutning.

Totalresultat etter skatt er kr 30.741.938. Resultat av ordinær drift etter skatt er kr 25.097.931.

Totalresultatet etter skatt foreslås disponert slik:

Overført til sparebankens fond:	kr. 23.097.931
Overført til gavefond:	kr. 2.000.000
Overført til fond for urealiserte gevinster:	kr. 5.644.007

Kapitaldekning / egenkapital

Grue Sparebanks beregningsgrunnlag for kapitaldekning var ved årets utgang på kr 1.751.454'. Kapitaldekningen for morbanken var 22,36 % pr 31.12.21. Til sammenligning hadde Grue Sparebank en kapitaldekning pr 31.12.20 på 22,88 % (jfr. note 4). Ren kjernekapitaldekning var 20,08 % pr 31.12.21.

Forholdsmessig konsolidering av kapitaldekning i samarbeidende grupper innebærer at bankens andel av beregningsgrunnlag og kapital i Eika Boligkreditt AS og Eika Gruppen AS konsolideres inn sammen med bankens tall.

Konsolidert kapitaldekning for Grue Sparebank pr 31.12.21 var 21,22 %. Konsolidert ren kjernekapitaldekning var 18,64 % pr. 31.12.21.

Bankens interne ramme / kapitalmål for minimum konsolidert kapitaldekning er 18,3 % og ren konsolidert kjernekapitaldekning 14,8 %.

Etter årets årsoppgjørdisposisjoner er sparebankens egenkapital kr 424,3 mill. som utgjør 11,8 % av forvaltningskapitalen.

Årsregnskapet er på bakgrunn av dette avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Årsregnskapet og årsberetningen gir en rettvise oversikt over bankens utvikling og resultat av virksomheten og dens stilling.

Fastsettelse av kapitalkrav

Bankens kapitaldekning fastsettes i henhold til Baselkomitéens standarder for kapital- og likviditetsstyring (Basel III) som er gjort gjeldende gjennom EUs kapitaldekningsdirektiv (CRD IV).

Myndighetenes minimumskrav til kapitaldekning pr 31.12.21:

Kapitaldekning (pilar 1)	8,0 %
+ Bevaringsbuffer	2,5 %
+ Systemrisikobuffer	3,0 %
+ Motsyklisk buffer	1,0 %
Minimum kapitaldekning	14,5 %

I tillegg kommer bankspesifikt kapitalkrav (pilar 2) og bankes egen styringsbuffer. Bankens konsoliderte selvpålagte kapitalkrav (pilar 2) er 2,0 %.

Finansdepartementet har besluttet at kravet til systemrisikobuffer øker fra 3 % til 4,5 % fra 31.12.22. Motsyklisk buffer ble redusert fra 2,5 % til 1 % fra første kvartal 2020, øker til 1,5 % med virkning fra 30. juni 2022 og øker ytterligere til 2 % med virkning fra 30. desember 2022.

Grue Sparebank har for Pilar 1 valgt å benytte standardmetoden for beregning av kapitalkrav for kredittrisiko og basismetoden for beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko.

Fastsettelse av tilleggs kapital (pilar 2) baserer seg på risikoanalyse av alle virksomhetsområder. Styring og kontroll vurderes for hvert enkelt virksomhetsområde, vurdering og gradering av restrisiko foretas basert på kvaliteten på rutiner og kontroller. Modellen tar utgangspunkt i restrisiko. Kapitalkrav for kredittrisiko og operasjonell risiko (Pilar 1) suppleres med kapitalavsetning for risikoene som ikke er fullt ut dekket i Pilar 1.

Risikoforhold / overordnede mål for risiko og risikotoleranse

Styret har fastsatt at banken skal ha en lav / moderat risikoprofil. Etter fast oppsatt plan foretas løpende rapporteringer gjennom året av de viktigste risikoforhold knyttet til bankens virksomhet. Bankens utarbeider egen risikorapport til styret hver måned basert på interne og eksterne rammer for virksomheten. For å avdekke eventuell forhøyet risiko gjennomføres stresstester etter fastsatt plan eller etter behov.

Styret gjennomgår / revurderer strategisk plan hvert år. Banken er eksponert for finansiell risiko i form av kredittrisiko, renterisiko, valutarisiko, kursrisiko og likviditetsrisiko. Banken styrer og følger opp disse risikoene blant annet gjennom regelmessig og detaljert rapportering til styret, årlig budsjettering og bankens internkontrollsystem.

Mest betydningsfulle risikoer og tiltak for å redusere risikoen

Strategisk risiko

Strategisk risiko knytter seg til feil strategiske valg som medfører risiko for tap for banken på grunn av feil satsing, feil investeringer eller uteblitte strategiske beslutninger som truer bankens eksistens. Gjeldende strategiplan gjelder for 2018–22. Bankens strategi gjennomgås og revurderes årlig. Styret har planlagt en ny hovedgjennomgang av bankens strategi i 2022.

Strategisk risiko omfatter også kontroll- og styringsrisiko.

Kredittrisiko

Bankens viktigste risikoeksponering totalt sett er kredittrisikoen i utlånsporteføljen (jfr. note 6). Kredittrisikoen styres av retningslinjer gitt i kredittpolicy, kredittåndbok, fastsatte bevilgningsfullmakter og krav / retningslinjer fastsatt av myndighetene. Banken har valgt å være mer konservative enn det lovverket pålegger banken. Bankens policy, kompetanse, rutiner og kontroller på området skal være slik at det sikrer en sunn og langsiktig utvikling uten at banken utsettes for unødig risiko. Bankens målsetting innen kredittområdet er at lån / kreditter i all hovedsak skal innvilges med lav eller moderat risiko. Bankens kredittstrategi /-policy gjennomgås og revurderes av styret årlig.

Organiseringen innenfor kredittområdet skal være slik at den både ivaretar kundenes krav til service og personlig kontakt og bankens krav til spesialisering, kvalitet og kompetanseutvikling.

Kredittporteføljen skal primært være knyttet til følgende segmenter:

- Personmarkedet
- Primærnæringer
- Små og mellomstore bedrifter med lokal tilhørighet

Porteføljestyring/risikoklassifisering

Kredittkunder er tildelt fast engasjementsansvarlig kunderådgiver i banken, såfremt kunderådgiveren er tilgjengelig skal i prinsippet kunden alltid betjenes av samme rådgiver. Alle kunder med tilhørende kreditter risikoklassifiseres ved behandling av lånesøknad.

Bankens risikoklassifiseringsmodell for kredittrisiko for personmarkedskunder (PM) ble justert med virkning fra og med juni 2021. Justeringen er basert på validering av tidligere modell og innebærer en økning i misligholdsansynligheten og dermed økte nedskrivninger for PM-porteføljen.

For å analysere kredittrisikoen og tidlig avdekke mulige problemengasjement, legger banken stor vekt på løpende kontakt med kundene innen bedriftsmarkedet og holder seg oppdatert på makroøkonomiske og bransjespesifikke endringer som kan påvirke kredittrisikoen. For bedriftskunder med betydelig aktivitet og engasjement, tilstrebes fortløpende oppfølging av salg, regnskap, inntekter med videre. Det innhentes årsregnskap for bedriftskunder for analyse, oppfølging og fornyet risikoklassifisering.

Risikonivå som fremkommer i bankens modeller for vurdering av kredittrisiko bygger på en kombinasjon av historiske data fra regnskap, historiske hendelser og beregnet sannsynlighet for mislighold.

Risikospredning

Erfaringsmessig er bankens risiko for tap på utlån nesten utelukkende knyttet til bedriftsengasjementer. Banken har derfor besluttet å begrense utlån til bedriftsengasjementer inkludert landbruksengasjementer til maksimalt 20 % av totale utlån. Bankens andel av bedriftsengasjementer inkludert landbruk utgjorde pr 31.12.21 12,4 % av totale utlån. Av næringslån utgjorde landbrukslån 68,0 % pr 31.12.21. Andelen bedriftsengasjement av totale utlån er redusert i løpet av siste femårsperiode. Banken har konsentrasjonsrisiko knyttet til lån til landbruksformål, bedriftsengasjementene for øvrig har god spredning mellom sektorer. Banken har etablert interne rammer for eksponering mot enkeltbransjer og porteføljekvalitet. Den største kredittrisikoen ligger i de store engasjementene. For å redusere risiko knyttet til de største engasjementene, er enkelte av disse delt med andre banker.

Risiko foreligger også på lån ytet til nyetableringer som banken ser som viktig for å delta i utviklingen av lokalsamfunnet. Styret ser det som viktig at bankens kredittpolitikk vurderes selvstendig, og ikke som en del av vårt bidrag til næringsutvikling.

Utlån til personmarkedet er fordelt på mange små lån, mange med god pantestikkerhet og således liten risiko. Prisene på boliger og landbrukseiendommer har steget i vårt område i 2021, men prisnivået på boliger er likevel svært lavt i forhold til bynære områder. Prisene på brukte boliger ligger langt under byggekostnadene.

Bankens interne krav er at bankens totale engasjement med en kunde som hovedregel ikke skal overstige 10 % av bankens ansvarlige kapital, med unntak av privatengasjement med spesielt god sikkerhet. Bankens største kredittengasje-

ment pr 31.12.21 utgjorde 8,21 % av ansvarlig kapital og er sikret med pant i lett omsettelig eiendom.

Styret anser kredittrisikoen for utlån og garantier samlet sett som moderat ut over foretatte nedskrivninger på individuelle lån (steg 3) og grupper av utlån (steg 1 og 2). Bankens verdipapirer er spredd på mange låntakere, med hovedtyngden innenfor finans og fylker/kommuner. Styret anser kredittrisikoen på obligasjonsporteføljen som lav. Banken har i 2021 gjennomført stresstester på kredittrisikoområdet hvert kvartal.

Operasjonell risiko

Defineres som "risikoen for tap som følge av utilstrekkelig eller sviktende prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser" Følgende risikokategorier er analysert:

- Internt og eksternt bedrageri (mislighetsrisiko)
- Arbeidsmiljø og ansettelsesvilkår
- Sikkerhet på arbeidsplassen
- Skade på fysiske eiendeler (fysisk risiko)
- Systemsvikt
- Kunder, produkter og forretningspraksis
- Oppgjør, levering og annen transaksjonsbehandling

Vurdering av operasjonell risiko utføres i forbindelse med årlig risikoanalyse, i tillegg blir det foretatt en skjønnsmessig vurdering om beregnet kapitalbehov i Pilar I er tilstrekkelig.

Markeds- og renterisiko

Eksposering i verdipapir- og rentemarkedet påfører banken tapsrisiko ved negativ utvikling i verdipapir- og rentemarkedet. Bankens retningslinjer og rammer for investering i verdipapirer (markedsrisikorammer) er fastsatt i bankens markedspolicy. Bankens markedspolicy gjennomgås og revurderes av styret årlig. Hensikten med bankens eksposering i verdipapirmarkedet er å sikre en sunn og langsiktig utvikling, ved at overskuddslikviditet / likviditetsreserver gir forsvarlig avkastning med begrenset risiko. Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer forvaltes av Eika Kapitalforvaltning AS gjennom en aktiv forvaltning avtale.

For å redusere markedsrisiko styres eksposeringen gjennom etablerte rammer for eksposering innen de forskjellige typer eiendeler og diversifisering. Bankens renterisiko knyttet til ulik rentebinding på innskudd og utlån er minimal. Banken har i tillegg renterisiko på sin beholdning av obligasjoner. Aksje- / aksjefondseksposeringen er utsatt for markedsrisiko ved mulighet for fall i aksjekurser. Banken har i svært begrenset grad aksjer og egenkapitalbevis i enkeltselskap uten at disse er strategiske viktige og ment for varig eie.

Renterisiko oppstår som et resultat av at det er ulik rentebindingstid knyttet til bankens fordringer og gjeld. Ved en renteendring overfor bankens kunder, endres renten på innskudd og utlån samtidig. Banken har ingen fastrenteinnskudd og ingen utlån til fast rente på egen balanse, og vil derfor ha lav renterisiko som følge av dette. Renterisikoen reduseres ved at renten på innskudd i andre banker og på hovedtyngden av obligasjonsbeholdningen følger markedsrenten og at rentene på obligasjonene reguleres hver 3. måned. Rentesenkninger reduserer avkastningen på egenkapitalen og fører til en tilsvarende reduksjon i bankens resultat. Styret anser bankens renterisiko samlet sett for å være lav.

Bankens driftskonto har flytende rente med daglig rentefastsettelse. Renten på bankens obligasjonslån er knyttet til Nibor 3 mnd med rentefastsettelse hvert kvartal.

Banken har ingen verdipapirplasseringer, utlån, innlån eller innskudd i utenlandsk valuta. Banken handler kun med valuta til privatkunder som en del av ordinær bankdrift. Bankens valutarisiko er knyttet til bankens kontantbeholdning av valuta og leveranser av datatjenester fra Skandinavisk Datacenter AS (SDC) som fakturerer tjenester i danske kroner. Banken har i 2021 gjennomført stresstester på markedsrisikoområdet hvert kvartal.

Likviditetsrisiko

Bankens retningslinjer og rammer for likviditet er fastsatt i bankens likviditetspolicy. Bankens likviditetsstrategi /-policy gjennomgås og revurderes av styret årlig. Generelt vil lavere likviditetsrisiko innebære høyere finansieringskostnad. Banken står derfor ovenfor en avveining mellom bankens samlede innlånskostnad og bankens samlede likviditetsrisiko. Bankens likviditetsrisiko skal være lav. Dette innebærer at banken skal være forsvarlig og langsiktig finansiert og i hovedsak være finansiert med innskudd. Bankens innskuddsdekning var pr 31.12.21 97,6 %. Banken skal også ha en likviditetsbuffer som sikrer tilgang på finansiering i krisesituasjoner.

Banken rapporterer i henhold til Finanstilsynets bestemmelser LCR (liquidity coverage ratio) og NSFR (net stable funding ratio):

LCR	31.12.21	208 %
NSFR	31.12.21	138 %

Banken har rammer for likviditetseksposering på kort, mellomlang og lang sikt. Banken har god likviditet, og vi anser likviditetsrisikoen som lav innenfor første års tidshorisont. Banken bruker etter behov Eika Boligkreditt AS som langsiktig finansieringskilde for boliglån. Boliglån formidlet til Eika Boligkreditt AS skal i normalsituasjon ha belåningsgrad lavere enn 60 % av markedsverdi. Banken har inngått tilleggsavtale med Eika Boligkreditt AS som muliggjør overføring av lån med belåningsgrad inntil 75 % av markedsverdi. Banken ser på tilleggsavtalen som en beredskapsløsning for likviditetstilgang. Av bankens samlede lån til personmarkeds kunder er 35,4 % etablert i Eika Boligkreditt AS. Bankens interne ramme for plassering av lån i boligkredittforetak er maksimalt 40 %.

Banken har i 2021 gjennomført stresstester på likviditetsområdet hvert kvartal.

Renommé- / omdømmerisiko

Risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter og myndigheter. Svekkelse av renommé / omdømme oppstår på grunn av uheldige hendelser i egen bank, systemer eller hos samarbeidspartnere. For å redusere risiko for svekket renommé ved uheldige hendelser arbeider banken systematisk for å oppnå høy kundetilfredshet og skape tillit hos kundene og eksterne långivere. Kundetilfredshets- og medarbeidertilfredshetsmålinger foretas regelmessig av Kantar TNS.

Ledelsesmessig styring og intervensjoner

Bankens internkontroll omfatter kontroller som blant annet skal overvåke bankens kredittrisiko, likviditetsrisiko, kursrisiko og renterisiko. Det utarbeides kvartalsvise stresstester innenfor kreditt-, markeds- og likviditetsområdet.

I en krisesituasjon kan bankens kapitaldekning, leverage ratio, NSFR og LCR falle under forsvarlig nivå. Bankens gjenopprettingplan beskriver planlagte tiltak for å bringe kapitaldekning, leverage ratio, NSFR og LCR opp på forsvarlig nivå. Banken har etablert egen uavhengig risikokontroll- og compliancefunksjon.

Begrensninger i styring og kontrollrutiner

Begrensninger kan oppstå som følge av at menneskelig dømmekraft i forbindelse med beslutningstaking kan være mangelfull. Feilsituasjoner kan oppstå som følge av menneskelig svikt (ubevisste feil), og kontroller som kan omgås gjennom samarbeid mellom to eller flere ansatte (bevisste feil).

Det er lagt opp til deling av prosesser for å påse at flere personer er involvert for å unngå at samme person innvilger og godkjenner vilkår for innvilgning.

Styring og kontrollrutiner er evaluert ved hjelp av risikoanalyse for alle bankens virksomhetsområder.

Bærekraft og samfunnsansvar

Frem mot 2030 skal Norge gjennom en omfattende omstilling, der klimakutt og -endringer, nye krav, konkurranse og strammere offentlige budsjetter, vil legge press på norske lokalsamfunn og bedrifter.

Lokalbankenes rolle som drivkrefter for vekst og utvikling for privatkunder, næringsliv og norske lokalsamfunn, vil fremover bli viktigere enn noen gang. Lokalbankenes rådgivningstilbud og nærhet til kundene gjør dem til nøkkelaktører i omstillingen av norske småbedrifter, og i å sikre ny aktivitet og arbeidsplasser når det som ikke er bærekraftig skal erstattes. Nærhet til kunden gir også lokalbankene et godt utgangspunkt for å tilby relevante produkter for den voksende kundegruppen som er opptatt av bærekraft.

Eika Gruppen og Eika Boligkreditt bidrar til bankens økonomiske resultater og markedsposisjon, noe som er et viktig grunnlag for bankens bidrag til et bærekraftig samfunn. I tillegg arbeides det med bærekraft i utvikling av produkter, bankens systemer og verktøy, og kompetansetilbudet til bankens ansatte, og med å sikre god miljøledelse og bærekraftige valg i egen organisasjon og overfor leverandører og samarbeidspartnere.

Sammen bidrar vi i Eika Alliansen allerede til bærekraft i Norge og i norske lokalsamfunn på mange områder, men i årene fremover er det behov for at vi bidrar enda mer.

På lik linje med andre næringer, har banken et ansvar for å unngå å medvirke til miljødeleggelse, korrupsjon eller brudd på grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter. For banken handler samfunnsansvar særlig om å ivareta disse hensynene i investeringer og lån. Tillit fra omverdenen og godt omdømme er viktig for banken. Bankens interensenter har forventninger til at banken utøver sin rolle som en ansvarlig samfunnsaktør.

Bankens retningslinjer for bærekraftig virksomhet og samfunnsansvar omhandler hvordan virksomheten påvirker mennesker, samfunn og miljø. Det å skape verdier og være lønnsom er en del av bankens samfunnsrolle, og banken vil på denne måten bidra til vekst og utvikling i samfunnet. Det er ikke likegyldig hvordan banken tjener sine penger, valg av produkter og tjenester skal ikke gå på bekostning av mennesker, etikk eller miljø. Det er en selvfølge at banken etterlever

gjeldende lover og forskrifter, og banken skal ha høy etisk bevissthet.

Bankens bærekraftsmål

Av FNs 17 bærekraftsmål har banken i sin bærekraft- og klimastrategi valgt å prioritere:

- God helse og livskvalitet
- God utdanning
- Bærekraftige byer og lokalsamfunn
- Stoppe klimaendringene
- Samarbeid for å nå målene

Bankens handlingsregler for bærekraftig virksomhet og samfunnsansvar

Banken har utarbeidet handlingsregler for hvordan banken skal ivareta sitt samfunnsansvar.

Klima og miljø

Banken skal opptre ansvarlig med tanke på klima og miljø. Banken skal ha gode retningslinjer for bruk og håndtering av papir, sortering og gjenvinning av elektronikk/IT-utstyr. Bankens skal i stor grad benytte miljøvennlige produkter, og vil benytte videokonferanser/webmøter der dette er mulig. Banken vil gjennom dette redusere bilkjøring og flyreiser så mye som mulig.

Menneskerettigheter

Banken skal ikke medvirke til brudd på menneskerettighetene, men støtte og respektere vern av internasjonalt anerkjente menneskerettigheter. Banken skal respektere alle menneskerettigheter slik de er beskrevet i FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter, og krever det samme av selskaper som det lånes penger til.

Hvitvasking og terrorfinansiering

Banken skal bekjempe økonomisk kriminalitet på bakgrunn av risikovurderinger og oppfølging av antihvitvaskområdet, mistenkelige transaksjoner og mulige svindelsaker. For at banken ikke skal bli brukt som et virkemiddel til hvitvasking, finansiering av terror eller dødelige våpen, gjennomfører banken en rekke tiltak. Bankens rutiner og retningslinjer baserer seg på hvitvaskingsloven, med tilhørende forskrift og rundskriv fra Finanstilsynet. Våre hovedoppgaver tilknyttet dette er å gjennomføre risikovurderinger, gjennomføre kundekontroll, undersøke mistenkelige transaksjoner og kunder, samt rapportere mistenkelige transaksjoner til Økokrim.

Skatt

Banken skal ikke investere i selskaper eller gi kreditt til kunder som organiserer sin virksomhet i såkalte skatteparadis eller som ikke rapporterer sin virksomhet i ethvert land de opererer i. Videre forventes det at bankens kunder er åpne om sine eierstrukturer, at de organiserer sin virksomhet på en slik måte at de gjenspeiler reell produksjon/verdiskapning, og ikke utnytter smutthull i lovverket for å unngå beskatning ved bruk av skatteparadis. Det innebærer også at selskapene har prosedyrer for iverksettelse av tiltak ved mistanke om at ansatte eller leverandører har gjort seg skyldige i tilrettelegging av skatteunndragelse.

Korrupsjon

Korrupsjon omfatter å bestikke eller ta imot bestikkelser i form av penger, gaver eller tjenester. Banken har nulltoleranse for korrupsjon. Det gjelder både innad i organisasjonen, hos bankens kunder, i selskaper banken investerer i, hos våre fondsleverandører og hos leverandører til bankens egne innkjøp.

Bærekraftig eierskap og investeringsstrategi

Eika Kapitalforvaltning AS forvalter Grue Sparebanks likviditetsportefølje under sitt gjeldende regelverk for bærekraftige investeringer.

Eika Kapitalforvaltning AS (EKF) opererer i henhold til norsk lov, men har i tillegg valgt å innrette investeringer etter en rekke internasjonalt anerkjente prinsipper og initiativer som omhandler bærekraft og samfunnsansvar. EKF har også signert FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (UN PRI).

Eika Kapitalforvaltnings modellen for bærekraftige investering er beskrevet i detalj i selskapets ESG-dokument (Environmental, social and corporate governance). Målsetningen for ESG-strategien er å redusere risikoen på investeringene, og samtidig gi en bærekraftig, langsiktig avkastning.

Når Eika Kapitalforvaltning AS gjør en investeringsbeslutning, vil et selskaps ESG-profil inngå som et av kriteriene for utvelgelse. EKF følger også Statens Pensjonsfonds (Oljefondet) investeringsprofil som har tydelige retningslinjer når det gjelder ansvarlige investeringer. Det innebærer at Eika Kapitalforvaltning ikke investerer i selskaper som Etikkrådet i Norges Bank fraråder.

Eika Kapitalforvaltning AS investerer heller ikke i selskaper som gjør seg skyldig i:

- Grove krenkelser av menneskerettigheter
- Alvorlig miljøskade
- Alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig og konflikt
- Grov korrupsjon
- Andre grove brudd på grunnleggende etiske normer

I tillegg til å følge Norges Banks liste over ekskluderte selskaper, har Eika Kapitalforvaltning AS også valgt å ekskludere selskaper innen industriene: kull, tobakk, våpenproduksjon og gambling. Eika Kapitalforvaltning AS har også ekskludert selskaper som produserer klasevåpen, kjernevåpen, landminer og salg av militært materiell til visse stater fra investeringsuniverset. EKF utelukker videre også selskaper basert på produktinvolvering som f.eks. palmeolje, pornografi og oljesand.

Lokalt engasjement

Banken skal forvalte de midler den har til rådighet på en god måte, og skal bidra aktivt til lokalsamfunnet. Den skal ta initiativ til og støtte lokale bærekraftige tiltak som skaper vekst og utvikling i lokalsamfunnet. Dette gir banken grunnlag for videre utvikling og inntjening. Gjennom årlig gaveutdeling skal banken bidra positivt til lokalsamfunnet. I 2021 beløp slik støtte seg til kr 3,5 mill.

Banken har innledet et samarbeid med Høgskolestiftelsen i Kongsvinger / Høgskolen i Innlandet som i løpet av de fire siste årene har opprettet to fremtidsrettede utdanninger i Kongsvinger innen:

- Bærekraftsøkonomi
- Digital ledelse og business analytics

For å videreutvikle og understøtte satsningen er det etablert et forskningscenter lokalisert i Kongsvinger med nasjonale ambisjoner. Forskningscenteret som finansieres med en kombinasjon av offentlige og private midler skal inngå som en del av Innlandet Science Park.

Ambisjonen er at satsingen vil gi regionalt næringsliv og offentlig sektor:

- Større tilgang på unge lokale talenter
- Tilgang på relevant forskningsbasert kunnskap og internasjonal kompetanse om bærekraft og digital analyse
- Økt innovasjonskraft
- Mulighet til å investere i de gode bærekraftige forretningsideer utviklet ved forskningscenteret
- Regional vekst

Planen er å etablere fire forskersteam formelt lagt under Handelshøgskolen Innlandet. For å styrke kompetansen innen bærekraft har Grue Sparebank fra og med 2021 inngått en avtale med Høgskolestiftelsen i Kongsvinger / Høgskolen i Innlandet om delfinansiering av forskerstilling innen bærekraftsøkonomi med kr 750.000 årlig i fire år.

Kunder

Banken skal møte kundene med respekt og vennlighet, og finne gode løsninger som både tjener kunden og banken. Markedsføringen og rådgivning av salg av produkter og tjenester skal skje på en etisk måte, med basis i saklig og korrekt informasjon, i samsvar med gjeldende lover og regler. Priser for de viktigste tjenestene skal være tilgjengelig i bankens nettsider og i bankens lokaler. Bankens informasjon til kundene ved tilbud om produkter og tjenester skal være nøyaktig, forståelig og pålitelig, og aldri bevisst være tvetydig eller egnet til å villedde en kunde. Bankens oppfyllelse av kravene i ny personvernforordning. Forordningen stiller blant annet krav om at kunder og ansatte har rett til å kreve sletting av egne personopplysninger (retten til å bli glemt), samt rett til å ta med seg sine personopplysninger (dataportabilitet) til annen virksomhet.

Det viktigste bidraget banken kan gi til økt bærekraft, er å bidra til økt bærekraft hos kundene. Gjennom rådgivning og utforming av produkter kan banken bidra til mer bærekraftig adferd, både hos privat- og bedriftskunder.

Klimaendringer og andre temaer knyttet til bærekraft gir opphav til risiko for banken og bankens kunder. Gjennom systematisk arbeid med å avdekke, forstå og styre risiko i kundeforholdene, styrer banken risikoen i egen portefølje, og kan samtidig bidra til økt risikoforståelse og mer bærekraftig adferd hos kundene.

Nulltoleranse for diskriminering

Det skal aldri finne sted diskriminering av kunder på grunn av alder, kjønn, rase, religion, nasjonalitet eller sivil status. Det er et grunnleggende prinsipp i bankens personalpolitikk at kvinner og menn skal ha like muligheter for å kvalifisere seg til alle typer oppgaver, og at karrieremulighetene skal være de samme. Mulighetene skal videre være like uavhengig av alder, etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion, legning, livssyn eller funksjonsevne. Ingen form for verbal, fysisk og seksuell trakassering skal forekomme.

Bærekraftige innkjøp

Banken skal benytte leverandører som er opptatt av samfunnsansvar, og som produserer varer og tjenester på en lønnsom, anstendig og bærekraftig måte. Barnearbeid er uakseptabelt. Det er viktig at bankens leverandører opptrer redelig og ordentlig, og har ordnede arbeidsforhold. Det gjelder også for bankens leverandører av finansielle investeringer, som for eksempel bankens beholdning av papirer for likviditetsformål.

Kredittgivning

Banken skal ha et aktivt forhold til samfunn, klima og miljø i sin kredittgivning. Bankens kunder skal bidra til å skape en bærekraftig utvikling, gjennom å ha økt søkelys på miljø-, samfunns- og styringsmessige forhold i egen virksomhet.

Dette innebærer blant annet at banken skal ha fokus på at varer og tjenester produseres på en bærekraftig måte, om kunden respekterer grunnleggende menneskerettigheter og om kunden forurensrer miljøet. Banken skal også sikre ansvarlige utlånsvirksomhet gjennom å øke bedriftenes bevissthet og praksis rundt temaer som miljø, etikk, samfunnsansvar, forretningsdrift og eierstyring.

Klimarisikoen er et resultat av hvordan bankens kunder påvirkes av både fysiske klimaendringer som kan gi økte kostnader (fysisk risiko) og økonomisk risiko knyttet til omstillingen til et lavutslippssamfunn (overgangsrisiko). Banken har utarbeidet retningslinjer for vurdering av risiko knyttet til klima og bærekraft i kredittvurderingen, spesielt for bedriftskundene, og foretas en vurdering av kundens bransje, panteobjekter og leverandører og kunder.

Bankens konkurrenter

Banken skal opptre med respekt og redelighet overfor sine konkurrenter. Opplysninger som banken gir om seg selv, sine produkter og om sine konkurrenter, skal være korrekte.

Medarbeidere og trivsel

Bankens ansatte og valgte representanter skal behandles med respekt, og skal rettidig få forelagt seg den informasjon og de opplysninger som de etter lov, forskrifter, bankens vedtekter og internt regelverk har krav på. Banken skal skape et trivelig og motiverende arbeidsmiljø, med gjensidig tillit, samarbeid og åpenhet.

Etterlevelse

Dersom banken oppdager at kunder, leverandører og selskaper banken har investert i, ikke handler i tråd med bankens forventninger i forhold til bærekraft, miljø og samfunnsansvar, vil banken opprette dialog med selskapet for om mulig å få til en endret praksis. Hvis selskapet fortsetter å bryte bankens krav, vil det kunne medføre at det startes en prosess mot en avvikling av kundeforholdet eller salg av eierposisjonen i selskapet.

Corporate governance

I dette avsnittet ønsker vi å gi en kortfattet beskrivelse av prinsipper for eierstyring og selskapsledelse i Grue Sparebank.

Årsrapport og kvartalsrapporter tilgjengeliggjøres på bankens hjemmeside.

Bankens styringsstruktur følger Lov om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksloven) som trådte i kraft fra 01.01.16.

Bankens valgkomite er sammensatt på følgende måte:

- 3 medlemmer og 1 varamedlem valgt av generalforsamlingen
- 1 medlem og 1 varamedlem valgt av og blant de ansatte i banken

Bankens generalforsamling er sammensatt på følgende måte:

- 9 medlemmer og 4 varamedlemmer valgt av bankens innskyttere
- 3 medlemmer og 1 varamedlem valgt av Grue kommune
- 4 medlemmer og 2 varamedlemmer valgt av og blant de ansatte i banken

Generalforsamlingen har avholdt ett møte i 2021. Generalforsamlingen mottar i tillegg skriftlig statusrapport over bankens utvikling 2–3 ganger årlig.

Bankens styre er sammensatt på følgende måte:

- 5 medlemmer og 2 varamedlemmer valgt av generalforsamlingen
- 1 medlem og 1 varamedlem valgt av ansatte

Kvinneandelen i styret utgjør 40 %, når en etter vanlig praksis utelater ansattes representant fra beregningen. Første varamedlem er mann. Ansattes representant og ansattes varamedlem i styret er kvinner. Styret har i 2021 avholdt 12 ordinære styremøter og i tillegg 10 styremøter hvor behandling av kredittsaker som ikke kan vente til neste ordinære styremøte. Totalt har styret behandlet 235 saker.

Bankens samlede styre utgjør risiko- og revisjonsutvalget. Styret skal samlet ha den kompetanse som ut fra bankens organisasjon og virksomhet er nødvendig for å ivareta risiko- og revisjonsutvalgets oppgaver. Minst ett av medlemmene skal være uavhengig av virksomheten og ha kvalifikasjoner innen regnskap eller revisjon.

Bankens styrings- og kontrollsystemer er basert på lover og forskrifter, i tillegg til interne rammer og fullmakter vedtatt av styret. Banken foretar årlig risikoanalyse for virksomheten. Bankens arbeidsprosesser og kontrollrutiner er utformet for å begrense risiko knyttet til virksomheten.

Bankens ledergruppe består av seks medlemmer som alle er menn.

Bankene i Eika alliansen har tegnet felles styre og ledelsesansvarsforsikring. Forsikringssum utgjør kr 250 mill., inkludert saksomkostninger, pr forsikringstilfelle og totalt for alle sikrede i løpet av forsikringsperioden (12 mnd.)

Personale, arbeidsmiljø og samfunnsansvar

Banken har en viktig rolle i folks liv. Det være seg privatpersoner som får oppfylt drømmen sin om ny bolig eller bedriftskunder som får hjelp til å sette gode ideer ut i livet. Vi avlaster risiko, sikrer likviditet og stimulerer samfunnet. Ikke minst bidrar banken til samfunnet gjennom gaver og annen støtte til idrett, kultur, ideelle organisasjoner og andre samfunnsnyttige formål.

Hensynet til samfunnsansvar er innarbeidet i overordnede retningslinjer under konkrete emner som eksempel etterlevelse av lover og forskrifter, etikk, bekjempelse av hvitvasking, helse, arbeidsmiljø, sikkerhet samt det ytre miljø. Bankens system for overvåkning av «uvanlige» transaksjoner knyttet til mulig hvitvasking har rapport et betydelig antall saker i 2021. Banken har et system som automatisk «flagger» mistenkelige transaksjoner som må undersøkes nærmere. Saker hvor det etter nærmere undersøkelser mistenkes at forholdet er knyttet til hvitvasking og/eller terrorfinansiering er rapportert til Økokrim. Bankens øvrige hendelsesrapportering har ikke avdekket vesentlige avvik i 2021.

Banken har ikke særskilt klimaregnskap og innehar heller ikke egen miljøsystemsertifisering.

Banken har ved årets utgang 30 fast ansatte. Av disse er en ansatt på deltid. I tillegg har tre personer fungert som ekstrahjelp/vikarer i løpet av året. Totalt er det utført 27,7 årsverk i 2021. Banken har en kvinneandel på 50 % blant faste ansatte. Det legges til rette for at rekrutteringer skjer fra et bredt utvalg av samfunnet og eldre arbeidstakere kan få et yrkesaktivt liv frem til alderspensjonering og bidra til å redusere antall tidligpensjoneringer i banken. Banken sikrer også ansatte innflytelse gjennom godt samarbeid med de tillitsvalgte innenfor de rammer og tradisjoner som gjelder for bransjen.

For å sikre etterlevelse og godt omdømme inngår bankens ansatte i et etterutdanningsprogram med ulike kurs, seminarer mv. med fokus på etterlevelse av sentrale lover og forskrifter og bankfaglige temaer. Alle faste ansatte har i løpet av året deltatt på eksterne og / eller interne kurs for oppdatering og opplæring. Ved utløpet av 2021 er 15 av bankens ansatte autoriserte finansielle rådgivere (sparing), 18 autoriserte skadeforsikringsrådgivere, 14 autoriserte personforsikringsrådgivere og 12 autoriserte kredittrådgivere. I tillegg har en av våre ansatte blitt autorisert på personforsikring i februar 2022. Kunnskap om bærekraft hos bankens ansatte er nøkkelen til godt bærekraftarbeid og rådgivning. For alle kandidater som skal autoriseres eller fornye sin autorisasjon, uavhengig av ordning, gjelder et kompetansekrav som dekker økt innsikt i grunnleggende bærekraftstematikk, klimarisiko, ESG-kriterier og EUs arbeid med bærekraftig finans.

Banken er medlem av Glåmdal HMS Tjeneste. Banken har en ordning med fast aktivitetstillegg for alle ansatte som kan benyttes til dekning av utgifter til trening og andre aktiviteter.

Sykefraværet var 4,35 % i 2021, noe som er en økning fra 1,77 % i 2020. Helsetilstanden til de ansatte må karakteriseres som god med lite korttids sykefravær. Sykefraværet i 2021 er påvirket negativt av to langtids sykefravær. Sykefraværet skyldes ikke skader eller ulykker i banken.

Styret har gitt retningslinjer for godtgjørelse som omfatter alle former for godtgjørelse til bankens ansatte. Retningslinjene skal bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med virksomhetens risiko, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter. Det vises også til note 21 i årsregnskapet.

Banken har ingen ordning med variabel godtgjørelse (prestationslønn / bonus) for noen av bankens ansatte.

De ansatte er innmeldt i bankens pensjonsordning, behandlingsforsikring, gruppelevsfor forsikring og reiseforsikring.

Banken har etablert innskuddsbasert pensjonsordning for bankens ansatte med følgende sparesatser betalt av Grue Sparebank:

- 7 % innskudd av lønn mellom 0 G og 7,1 G
- 17 % innskudd av lønn mellom 7,1 G og 12 G.

Ansatte som tidligere hadde ytelsesbasert pensjonsordning blir kompensert for differansen mellom beregnet reduksjon i pensjon ved overgang til innskuddsbasert pensjon.

Medarbeidertilfredshetsundersøkelse har tidligere blitt gjennomført årlig. Fra og med høsten 2021 gjennomfører banken pulsmålinger fire ganger årlig. Tiltak iverksettes innenfor de områder hvor det er avdekket svakheter. Styrets oppfatning er at arbeidsforhold, trivsel og miljø i banken er godt.

Bankens verdier og ansatte er sikret med moderne utstyr.

Bankens virksomhet forurenser ikke det ytre miljø.

Banken har utover årsrapporten og ovennevnte forhold ingen særskilt rapportering på samfunnsmessige resultater. Utsiktene for kommende år

Det forventes stigende rentenivå i 2022. Flesteparten av våre privatkunder og landbrukskunder har lav gjeldsbelastning, den samlede situasjonen for privatkundene og landbrukskundene er derfor god. Risikoen ved utlån til privatmarkedet vil øke ved fall i boligprisene. Lokal industri er for en stor del utsatt fra konkurranse fra utlandet. På grunn av bransjesammensetningen i næringslivet i regionen, er regionen relativt lite rammet av økonomisk nedgang som følge av Covid-19 pandemien. Det råder likevel en viss usikkerhet knyttet til langvarige effekter av nedstenging av samfunnet.

Grue Sparebank forventer en utlånsvekst på egen balanse på noe lavere nivå enn 2021 for privatmarkedet og en meget moderat vekst i utlånsvolum til bedriftsmarkedet.

Volumet av misligholdte lån har holdt seg på et lavt under pandemien, men det råder likevel en viss usikkerhet knyttet til langtidseffekter av Covid-19 pandemien, stigende renter og høye energikostnader. Samlet har banken budsjettert med tap på 0,075 % av brutto utlån. Til sammenligning utgjorde tap på utlån 0,04 % av brutto utlån i 2021. Samlet sett vil kredittrisikoen være moderat.

Med bakgrunn i at banken har flere nøkkelpersoner som nærmer seg pensjonsalder, vil banken fortsette med førtidig rekruttering av nøkkelpersonell for å redusere risiko.

Gjennom endringer i virksomheten, etablering av rådgivningskontor på Flisa og Elverum, kompetanseheving og nyanset- telser har banken hatt en betydelig økning i inntekter utover renteinntektene. Andre inntekter forventes å øke ytterligere i 2022.

Styret mener Grue Sparebank er konkurransedyktig med sine produkter både på pris og kvalitet. Styret vurderer bankens økonomiske stilling som tilfredsstillende og forventer en stabil utvikling som gjør oss i stand til å oppfylle kundenes krav på en tilfredsstillende måte.

Kirkenær, 24.02.2022

Hanne Haukerud Rolsdorph
Styreleder

Arita Madstrus
Styremedlem

Kar Nordset Birkely
Styremedlem

Hans Petter Gjeterud
Banksjef

Ole Petter Venstad
Nestleder

Jan Erik Bråten
Styremedlem

Frank Rognstad
Styremedlem

Resultatregnskap

Ordinært resultat - Tall i tusen kroner

	Noter	2021	2020
Renteinntekter og lignende inntekter		75.639	84.474
Rentekostnader og lignende kostnader		19.365	31.865
Netto renteinntekter	Note 18	56.273	52.609
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		28.033	23.249
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		2.642	2.422
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter		6.873	7.088
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter		585	1.487
Andre driftsinntekter		1.369	1.218
Netto andre driftsinntekter	Note 20	34.219	30.620
Lønn og andre personalkostnader	Note 21	27.334	22.735
Andre driftskostnader	Note 22	27.291	27.875
Avskrivninger og nedskrivninger på varige og immaterielle eiendeler	Note 30	2.327	1.749
Sum driftskostnader før kredittap		56.952	52.359
Kredittap på utlån, garantier mv. og rentebærende verdipapirer	Note 11	1.072	3.264
Resultat før skatt		32.468	27.605
Skattekostnad	Note 23	7.370	5.568
Resultat av ordinær drift etter skatt		25.098	22.037

Andre inntekter og kostnader - Tall i tusen kroner

Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger			
Verdiendring egenkapitalinstrument til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Note 25	5.644	1.032
Skatt			
Sum poster som ikke vil bli klassifisert over resultatet		5.644	1.032
Sum andre inntekter og kostnader		5.644	1.032
Totalresultat		30.742	23.069

Balanse - Eiendeler

<i>Tall i tusen kroner</i>	Noter	2021	2020
Kontanter og kontantekvivalenter	Note 24-25	7.125	5.025
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	Note 24-25	133.489	76.778
Utlån til og fordringer på kunder	Note 6-11, 24-25	2.754.649	2.542.871
Rentebærende verdipapirer	Note 26	458.727	463.443
Aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	Note 27-28	197.727	187.304
Eierinteresser i tilknyttede selskaper og felleskontrollerte foretak	Note 29	1.433	1.695
Varige driftsmidler	Note 30	28.627	20.599
Andre eiendeler	Note 31	4.314	1.641
Sum eiendeler		3.586.092	3.299.356

Balanse - Gjeld og egenkapital

<i>Tall i tusen kroner</i>	Noter	2021	2020
Innlån fra kredittinstitusjoner	Note 32	4.182	4.020
Innskudd og andre innlån fra kunder	Note 33	2.695.242	2.481.417
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	Note 34	395.481	360.407
Annen gjeld	Note 35	13.526	11.681
Betalbar skatt	Note 23	7.881	5.528
Andre avsetninger	Note 6, 10-11	5.402	83
Ansvarlig lånekapital	Note 34	40.090	40.074
Sum gjeld		3.161.803	2.903.210
Fond for urealiserte gevinster		34.692	29.048
Sparebankens fond		383.597	360.499
Gavefond		6.000	6.600
Sum opptjent egenkapital		424.288	396.146
Sum egenkapital		424.288	396.146
Sum gjeld og egenkapital		3.586.092	3.299.356

Kontantstrømoppstilling - direkte metode

Tall i tusen kroner

	2021	2020
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
Netto utbetaling av lån til kunder	-216.258	-132.698
Renteinnbetalinger på utlån til kunder	69.594	75.288
Netto inn-/utbetaling av innskudd fra kunder	213.825	253.916
Renteutbetalinger på innskudd fra kunder	-12.500	-21.814
Netto inn-/utbetaling av lån fra kredittinstitusjoner/innskudd i kredittinstitusjoner	162	361
Renteutbetalinger på gjeld til kredittinstitusjoner/renteinnbetalinger på innskudd kredittinstitusjoner	0	3
Kjøp og salg av sertifikat og obligasjoner	5.429	-40.127
Renteinnbetalinger på sertifikat og obligasjoner	3.486	7.749
Netto provisjonsinnbetalinger	25.391	20.827
Netto inn-/utbetaling kortsiktige investeringer i verdipapirer	2.662	7.566
Utbetalinger til drift	-53.256	-49.392
Betalt skatt	-5.768	-7.411
Utbetalte gaver	-2.670	-1.529
A Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	30.098	112.739
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Utbetaling ved investering i varige driftsmidler	-4.687	-3.631
Utbetaling ved kjøp av langsiktig investering i verdipapirer	-3.804	-9.395
Innbetaling fra salg av langsiktige investeringer i verdipapirer	0	5
Utbytte fra langsiktige investeringer i aksjer	6.873	7.088
B Netto kontantstrøm fra investeringsaktivitet	-1.618	-5.933
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
Innbetaling ved utstedelse av verdipapirgjeld	200.000	-100.000
Utbetaling ved forfall verdipapirgjeld	-165.000	
Renteutbetalinger på gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-3.592	-8.062
Utbetaling ved forfall ansvarlig lån		
Renteutbetalinger på ansvarlige lån	-1.077	-1.354
C Netto kontantstrøm fra finansieringsaktivitet	30.332	-109.416
A + B + C Netto endring likvider i perioden	58.812	-2.610
Likviditetsbeholdning 1.1	81.802	84.413
Likviditetsbeholdning 31.12	140.614	81.803
Likvidetsbeholdning spesifisert:		
Kontanter og kontantekvilvalenter	7.125	5.025
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og fordringer på sentralbanker	133.489	76.778
Likviditetsbeholdning	140.614	81.802

Nøkkeltall

Nøkkeltall er annualisert der ikke annet er spesifisert

	2021	2020
Resultat		
Kostnader i % av inntekter justert for VP	63,35 %	64,05 %
Kostnadsvekst siste 12 mnd	8,80 %	23,80 %
Egenkapitalavkastning*	6,12 %	5,94 %
Innskuddsmargin hittil i år**	0,48 %	0,92 %
Utlånsmargin hittil i år***	2,67 %	3,12 %
Netto rentemargin hittil i år ****	1,64 %	1,62 %
* EK-avkastning etter beregnet skatt - Annualisert		
** Innskuddsmargin hittil i år (Sum rentekostnader kunder / gjennomsnittlig innskudd)		
*** Utlånsmargin hittil i år (Sum renteinntekter kunder / gjennomsnittlig utlån)		
**** Netto rentemargin hittil i år (Netto renteinntekter / gjennomsnittlig forvaltningskapital)		
Innskudd og utlån		
Andel av utlån til BM av totale utlån på balansen	12,47 %	11,31 %
Andel lån overført til EBK - kun PM	35,37 %	32,37 %
Innskuddsdekning	97,61 %	97,36 %
Soliditet		
Kapitaldekning	22,36 %	22,88 %
Kjernekapitaldekning	20,08 %	20,41 %
Ren kjernekapitaldekning	20,08 %	20,41 %
Leverage ratio	9,71 %	9,97 %
Likviditet		
LCR	207,75 %	122,55 %
NSFR	138,36 %	134,08 %

Endringer i egenkapitalen

Opptjent egenkapital

Tall i tusen kroner

	Sparebankens fond	Gave- fond	Fond for vurderings- forskjeller	Fond for urealiserte gevinster	Sum egenkapital
Egenkapital 31.12.2020	360.498	6.600	0	29.048	396.146
Resultat av ordinær drift etter skatt	23.098	2.000			25.098
Verdiendring utlån til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader				5.644	5.644
Totalresultat 31.12.2021	23.098	2.000	0	5.644	30.742
Andre egenkapitaltransaksjoner		-2.600			-2.600
Egenkapital 31.12.2021	383.596	6.000	0	34.692	424.288
Egenkapital 31.12.2019	345.298		98		345.396
Overgang til IFRS	-2.575			28.656	26.081
Egenkapital 01.01.2020	342.723	0	98	28.656	371.477
Resultat av ordinær drift etter skatt	17.135	5.000	-98		22.037
Verdiendring utlån til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	640			392	1.032
Totalresultat 31.12.2020	17.775	5.000	-98	392	23.069
Andre egenkapitaltransaksjoner		1.600			1.600
Egenkapital 31.12.2020	360.498	6.600	0	29.048	396.146

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Generell informasjon

Banken tilbyr banktjenester og forsikringstjenester for person- og bedriftsmarkedet i Norge. Bankens hovedkontor har besøksadresse Solørvegen 1048, Kirkenær.

Regnskapet for 2021 ble godkjent av styret 24.02.2022.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med Forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak («årsregnskapsforskriften»). Banken har valgt å utarbeide regnskapet etter årsregnskapsforskriften § 1–4, 2. ledd b) hvilket innebærer at regnskapet utarbeides i samsvar med IFRS med mindre annet følger av forskriften.

Endringer i regnskapsprinsipper

IFRS 16 Leieavtaler ble implementert fra 1.1.2021 og erstattet IAS 17 Leieavtaler. Standarden angir prinsipper for innregning, måling, presentasjon og opplysninger om leieavtaler. IFRS 16 fjerner skillet som var mellom operasjonelle og finansielle leieavtaler i IAS 17, og innfører en felles regnskapsmodell for leieavtaler. Leieavtaler skal innregnes i balansen til leietaker med en bruksrett og tilhørende leieforpliktelse på tidspunkt for ikrafttredelse. Leieforpliktelsen måles som nåverdien av fremtidige leiebetalinger i avtaleperioden neddiskontert med implisitt rente i leiekontrakten eller leietakers marginale lånerente. Opsjoner i leieavtalen skal hensyntas i beregningen av nåverdien av forpliktelsen dersom det er sannsynlig at de vil bli benyttet. Leiebetalinger som under IAS 17 inngikk i driftskostnader er erstattet med renter på leieforpliktelsen og avskrivninger på bruksretten. Den totale kostnaden blir høyere de første årene av en leiekontrakt (renteelementet er da høyere) og lavere i senere år. Rentekostnader beregnes ved å bruke neddiskonteringsrenten på leieforpliktelsen.

IFRS 16 inneholder en valgmulighet til å unnlate å innregne bruksretten og tilhørende leieforpliktelse for leieavtaler dersom leieavtalen er kortsiktig (kortere enn 12 måneder) eller leie av eiendelen har lav verdi (lavere enn 5 000 USD). Banken vil benytte seg av dette fritaket. Banken har valgt å anvende modifisert retrospektiv metode som innebærer at sammenligningstall ikke omarbeides.

Ved implementering 1.1.2021 balanseførte banken en leieforpliktelse på 5,7 millioner kroner, «rett til bruk» eiendel er satt lik leieforpliktelsen. Implementeringen har med det ingen effekt på egenkapitalen.

Se note 39 for overgangsopplysninger og andre noteopplysninger knyttet til leieavtaler.

Standarder, endringer og fortolkninger til eksisterende standarder som ikke er tredd i kraft og hvor foretaket ikke har valgt tidlig anvendelse

Det er ingen nye IFRS-standarder eller IFRIC-fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å ha en vesentlig påvirkning bankens regnskap.

Sammendrag av vesentlige regnskapsprinsipper

Regnskapet er presentert i norske kroner, og alle tall er vist i hele tusen, med mindre annet er spesifikt angitt.

Segmentinformasjon

Driftssegmenter rapporteres slik at de er i overensstemmelse med rapporterbare segmenter i henhold til den interne rapporteringen i Grue Sparebank.

Inntektsføring

Inntektsføring av renter etter effektiv rentemetode benyttes for balanseposter som vurderes til amortisert kost og for fordringer som vurderes til virkelig verdi i balansen og amortisert kost i resultatet med forskjellen i endring i virkelig verdi og resultatføring etter amortisert kost presentert i utvidet resultat. For rentebærende balanseposter som vurderes til virkelig verdi over resultatet inntektsføres den nominelle renten løpende, mens verdiendringer regnskapsføres ved periodeslutt. Renteinntekter på engasjementer som er kredittforringet beregnes ved bruk av effektiv rente på nedskrevet verdi. Renteinntekter på engasjementer som ikke er kredittforringet beregnes ved bruk av effektiv rente på brutto amortisert kost (amortisert kost før avsetning for forventede tap).

Den effektive renten er den renten som får nåverdien av fremtidige kontantstrømmer innenfor lånets forventede løpetid til å bli lik bokført verdi av lånet ved første gangs balanseføring. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer, samt eventuelt restverdi ved utløpet av forventet løpetid. For lån som ikke er kredittforringet ved første gangs balanseføring benyttes kontraktsfestede kontantstrømmer uten justering for forventede tap.

Renteinntekter på finansielle instrumenter klassifisert som utlån inkluderes på linjen for netto renteinntekter.

Gebyrer og provisjoner resultatføres etter hvert som tjenesten ytes. I andre driftsinntekter inngår blant annet gebyrer og provisjoner knyttet til betalingsformidling, kredittformidling, forsikringsformidling og verdipapirtjenester.

Utbytte fra Eika Gruppen AS, Eika Boligkreditt AS, Spama AS og VN Norge AS resultatføres på tidspunkt utbyttet er vedtatt av generalforsamlingen i respektive selskap.

Leieinntekter fra operasjonelle leieavtaler inntektsføres med like beløp løpende, etter hvert som de optjenes.

Finansielle instrumenter – innregning og fraregning

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes når banken blir part i instrumentets kontraktsmessige vilkår. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmer fra de finansielle eiendelene utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres.

Finansielle forpliktelser fraregnes på det tidspunkt rettighetene til de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, kansellert eller utløpt.

Dersom det gjøres modifiseringer eller endringer i vilkårene til en eksisterende finansiell eiendel eller forpliktelse behandles instrumentet som en ny finansiell eiendel dersom de reforhandlede vilkårene er vesentlig forskjellige fra de gamle vilkårene. Dersom vilkårene er vesentlig forskjellig fraregnes den gamle finansielle eiendelen eller forpliktelsen, og en ny finansiell eiendel eller forpliktelse innregnes. Generelt vurderes et utlån til å være en ny finansiell eiendel dersom det utstedes ny lånedokumentasjon, samtidig som det foretas ny kredittprosess med fastsettelse av nye lånevilkår. Dersom det modifiserte instrumentet ikke vurderes å være vesentlig forskjellig fra det eksisterende instrumentet, anses instrumentet regnskapsmessig å være en videreføring av det eksisterende instrumentet. Ved en modifisering som regnskapsføres som en videreføring av eksisterende instrument, diskonteres de nye kontantstrømmene med instrumentets opprinnelige effektive rente og eventuell forskjell mot eksisterende balanseført beløp resultatføres over ordinært resultat.

Finansielle instrumenter -klassifisering

Ved første gangs regnskapsføring blir finansielle instrumenter klassifisert i en av de følgende kategorier, avhengig av typen instrument og formålet med investeringen.

Finansielle eiendeler klassifiseres i gruppene:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendring over andre inntekter og kostnader
- Virkelig verdi med verdiendring over resultat

Finansielle forpliktelser klassifiseres som:

- Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendringer over resultat
- Andre finansielle forpliktelser målt til amortisert kost.

Med tanke på klassifisering og måling krever IFRS 9 at alle finansielle eiendeler klassifiseres basert på en vurdering av banken forretningsmodell og kontantstrømmene knyttet til de ulike instrumentene. Utlån med flytende rente er klassifisert til amortisert kost. Banken tilbyr ikke utlån med fast rente. Banken har anledning til å overføre utlån med pant i boligeiendom til Eika Boligkreditt som har belåningsgrad under 75 %. Banken overfører utlån fra egen balanse kun unntaksvis og kun med uvesentlig volum. Banken har derfor klassifisert utlån som kan overføres til Eika Boligkreditt til amortisert kost.

Bankens likviditetsportefølje er klassifisert til virkelig verdi over resultatet iht. til den forretningsmodellen som styrer forvaltningen av likviditetsporteføljen. Egenkapitalinstrumenter som er strategiske investeringer, er klassifisert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader uten resirkulering. Disse egenkapitalinstrumentene er ikke derivater eller holdt for handelsformål.

Finansielle forpliktelser måles til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. I kategorien finansielle forpliktelser til amortisert kost inngår klassene innskudd fra og forpliktelser overfor kunder og rentebærende forpliktelser som sertifikat- og obligasjonsgjeld.

Måling

Måling til virkelig verdi

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som omsettes i aktive markeder fastsettes med henvisning til noterte markedspriser eller kurser fra forhandlere av finansielle instrumenter. Markedet er aktivt dersom det er mulig å fremskaffe eksterne observerbare priser, kurser eller renter og disse prisene representerer faktiske og hyppige markedstransaksjoner. For finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked, fastsettes den virkelige verdien ved hjelp av en egnet verdsettelsesmetode. Slike verdsettelsesmetoder omfatter bruk av nylig foretatte markedstransaksjoner på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter, dersom slike er tilgjengelige, henvisning til virkelig verdi av et annet instrument som praktisk talt er det samme, diskontert kontantstrømsberegning eller andre verdsettelsesmodeller. I den grad observerbare markedspriser er tilgjengelig for variabler som inngår i verdsettelsesmodeller, så benyttes disse.

Det gjøres ikke fradrag for transaksjonskostnader ved fastsettelsen av virkelig verdi.

Måling til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, måles til amortisert kost, og inntektene/ kostnadene beregnes ved bruk av instrumentets effektive rente. Amortisert kost fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Kontantstrømmene inkluderer etableringsgebyrer og direkte, marginale transaksjonskostnader som ikke direkte betales av kunden, samt eventuell restverdi ved utløpet av forventet løpetid. Hvis forventede tap er inkludert ved beregningen av effektiv rente så inkluderes forventet tap i kontantstrømmene ved beregning av amortisert kost. Amortisert kost er nåverdien av slike kontantstrømmer neddiskontert med den effektive renten med fradrag for avsetning for forventede tap.

Måling av finansielle garantier

Utstedte finansielle garantier vurderes til virkelig verdi, som ved første gangs regnskapsføring anses å være mottatt vederlag for garantien. Ved etterfølgende måling vurderes utstedte finansielle garantier til det høyeste beløp av mottatt vederlag for garantien med fradrag for eventuelle resultatførte amortiseringer og forventet tap beregnet etter reglene for nedskrivning av finansielle eiendeler.

Nedskrivning av finansielle eiendeler

Under IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kredittap. Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat. I tillegg er også lånetilsagn som ikke måles til virkelig verdi over resultatet, finansielle garantikontrakter, kontraktseiendeler og fordringer på leieavtaler omfattet.

Et finansielt instrument som ikke er kreditforringet vil ved førstegangs balanseføring få en avsetning for tap tilsvarende 12-måneders forventet tap, og klassifiseres i steg 1.

12-måneders forventet tap er nåverdien, bestemt ved bruk av den effektive renten, av det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til mislighold som inntreffer de første 12 månedene.

Dersom kredittrisikoen, vurdert som sannsynligheten for mislighold over gjenværende levetid for en eiendel eller gruppe av eiendeler, er ansett å ha økt vesentlig siden første gangs innregning, skal det gjøres en tapsavsetning tilsvarende nåverdien, bestemt ved bruk av den effektive renten, av det tapet som er forventet å inntreffe over hele den forventede levetiden til instrumentet hele den forventede levetiden til eiendelen, og eiendelen skal reklassifiseres til steg 2.

For utlån klassifisert i henholdsvis steg 1 og 2 beregnes renten basert på brutto balanseført verdi og avsetningen for tap er normalt modellbasert.

Dersom det oppstår en kredittforringelse, skal instrumentet flyttes til steg 3. Renteinntekter innregnes da basert på netto balanseført verdi og tapsavsetningen settes normalt på individuell basis.

For ytterligere detaljer henvises det til IFRS 9

Nedskrivningsmodell i banken

Forventet kredittap (ECL) i steg 1 og 2 beregnes som $EAD \times PD \times LGD$, neddiskontert med effektiv rente. Eika har utviklet egne modeller for beregning av sannsynlighet for mislighold (PD) og tap gitt mislighold (LGD). Bankens systemleverandør Skandinavisk Data Center (SDC) har, på vegne av Eika, videreutviklet løsning for eksponering ved mislighold (EAD), beregning av tap og modell for vurdering om et engasjement har hatt vesentlig økning i kredittrisiko siden første gangs innregning, som banken har valgt å benytte. Nedskrivningsmodellen er ytterligere beskrevet i note 2.

Overtagelse av eiendeler

Eiendeler som overtas i forbindelse med oppfølging av misligholdte og nedskrevne engasjementer, verdsettes ved overtagelsen til virkelig verdi. Slike eiendeler klassifiseres i balansen etter sin art. Etterfølgende verdivurdering og klassifisering av resultateffekter følger prinsippene for den aktuelle eiendelen.

Presentasjon av resultatposter knyttet til finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi

Realiserte gevinster/(tap) samt endringer i estimerte verdier på finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet, inkludert utbytte, medtas i regnskapet under "Netto gevinst/(tap) på finansielle instrumenter" i den perioden de oppstår.

Sikringsbokføring

Grue Sparebank benytter ikke sikringsbokføring.

Motregning

Finansielle eiendeler og finansielle forpliktelser motregnes og presenteres bare når banken har en juridisk håndhevbar rett til å motregne og når banken har til hensikt å gjøre opp på nettogrunnlag.

Inntekter og kostnader motregnes ikke med mindre det kreves eller tillates i henhold til IFRS.

Valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Ikke-pengeposter som måles til historisk kurs uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til norske kroner ved å benytte valutakursen på transaksjonstidspunktet. Ikke-pengeposter som måles til virkelig verdi uttrykt i utenlandsk valuta, omregnes til valutakursen fastsatt på balansetidspunktet. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden.

Regnskapet presenteres i norske kroner, som er bankens funksjonelle valuta.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler omfatter bygninger, tomter og driftsløsøre, og er vurdert til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Anskaffelseskost for varige driftsmidler er kjøpspris, inkludert avgifter /skatter og

kostnader direkte knyttet til å sette anleggsmiddelet i stand for bruk. Utgifter påløpt etter at driftsmidlet er tatt i bruk, slik som løpende vedlikehold, resultatføres, mens øvrige utgifter som forventes å gi fremtidige økonomiske fordeler, blir balanseført. Det er benyttet lineære avskrivninger for å allokere kostpris over driftsmidlenes brukstid.

Nedskrivning av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Ved hvert rapporteringstidspunkt og dersom det foreligger indikasjoner på fall i varige driftsmidler og immaterielle eiendelers verdi, vil eiendelens gjenvinnbare beløp estimeres for å beregne eventuell nedskrivning. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av eiendelens virkelige verdi med fratrukk av salgskostnader og bruksverdi.

Eiendelens balanseførte verdi nedskrives dersom balanseført verdi er høyere enn estimert gjenvinnbart beløp.

Investerings eiendom

Investerings eiendommer er eiendommer i bankens eie som ikke er anskaffet for eget bruk, men for å oppnå avkastning gjennom leieinntekter og å oppnå verdistigning. Banken har ikke i slike eiendommer.

Leieavtaler

Innføring av ny IFRS 16 standard medfører at det ikke lenger skal skilles mellom operasjonell og finansiell leasing der inngåtte avtaler overfører bruksretten til en spesifikk eiendel fra utleier til leietaker for en spesifikk periode. For utleier videreføres i all hovedsak regelverket fra IAS 17. Banken har kun utleieavtaler (banken er leietager).

For å fastsette om en kontrakt inneholder en leieavtale er det vurdert om kontrakten overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel. Standarden har hovedsakelig fått betydning for leieavtaler knyttet til kontorlokaler, som medfører at husleiekostnader ikke lenger regnskapsføres som driftskostnad, men som avskrivning av bruksrett eiendel og rentekostnad på tilhørende leieforpliktelse i resultatregnskapet. Leieavtaler med lav verdi (mindre enn 5 000 USD) og leieavtaler med en leieperiode på 12 måneder eller mindre vil ikke bli balanseført. Leieavtalene som faller inn under disse unntakene innregnes løpende som andre driftskostnader.

Banken har innregnet sine leieforpliktelser til nåverdien av de gjenværende leiebetalingene diskontert med marginal lånerente på tidspunktet for førstegangsansvendelse. Leieperioden er beregnet basert på avtalens varighet tillagt eventuelle opsjonsperioder dersom disse med rimelig sikkerhet vil bli utøvet. Beregning av nåverdi av leieforpliktelse inkluderer elementer som fast leie i leiekontraktene. Eventuelle opsjoner i leieavtalen og/eller utgifter forbundet med utkjøpsklausuler før endelig kontraktsutløp er medregnet i leieforpliktelsen dersom det er sannsynlig at opsjon eller klausul vil bli benyttet. Felleskostnader og andre variable leiebetalingene etc. vil ikke bli innregnet i leieforpliktelsen for husleiekontraktene og føres som driftskostnad. Diskonteringsrente for leieavtaler er fastsatt ved å anvende leietakers marginale lånerente, det vil si den rentesats en leietaker i et lignende økonomisk miljø måtte betale for å lånefinansiere, i en tilsvarende periode og med tilsvarende sikkerhet, de midler som er nødvendige for en eiendel av lignende verdi som bruksretteeiendelen. Renten hensyntar både risikofri rente, kredittisiko og leiespesifikt påslag, herunder sikkerhet/pant i leieavtalen. Renten vil tilpasses den faktiske leiekontraktens varighet, type eiendel etc.

Ved etterfølgende målinger måles leieforpliktelsen til amortisert kost ved bruk av effektiv rente-metoden. Leieforpliktelsen måles på nytt når det skjer en endring i fremtidige leiebetalingene som oppstår som følge av endring i en indeks eller hvis banken endrer vurdering om den vil utøve forlengelses- eller termineringsopsjoner. Når leieforpliktelsen måles på nytt på denne måten, foretas en tilsvarende justering av balanseført verdi av bruksretten, eller blir ført i resultatet dersom den balanseførte verdien av bruksretten er redusert til null.

Ved første gangs innregning i balansen måles bruksretten til anskaffelseskost dvs. leieforpliktelsen (nåverdi av leiebetalingene) pluss forskudsleiepluss og eventuelle direkte anskaffelseskostnader. I etterfølgende perioder måles bruksretten ved anvendelse av en anskaffelsesmodell.

Bruksrettighetene er i balansen presentert som en del av «Varige driftsmidler», mens leieforpliktelsene presenteres som «Andre avsetninger» i balansen. Bruksrettigheter som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

Investeringer i tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er enheter hvor banken har betydelig innflytelse, men ikke kontroll, over den finansielle og operasjonelle styringen (normalt ved eierandel på mellom 20 % og 50 %). Regnskapet inkluderer bankens andel av resultat fra tilknyttede selskaper regnskapsført etter egenkapitalmetoden fra det tidspunktet betydelig innflytelse oppnås og inntil slik innflytelse opphører.

Skatt

Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld, samt underskudd til fremføring.

Utsatt skattefordel er regnskapsført når det er sannsynlig at banken vil ha tilstrekkelige skattemessige overskudd i senere perioder til å nyttiggjøre skattefordelen. Banken regnskapsfører tidligere ikke regnskapsført utsatt skattefordel i den grad det har blitt sannsynlig at banken kan benytte seg av den utsatte skattefordelen. Likeledes vil selskapet redusere utsatt skattefordel i den grad banken ikke lenger anser det som sannsynlig at det kan nyttiggjøre seg av den utsatte skattefordelen.

Utsatt skatt og utsatt skattefordel er målt basert på forventet fremtidige skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen, eller som med overveiende sannsynlighet ventes vedtatt, og som antas å skulle benyttes når den utsatte

skattefordelen realiseres eller når den utsatte skatten skal gjøres opp.

Betalbar skatt og utsatt skatt er regnskapsført direkte mot egenkapitalen i den grad skattepostene relaterer seg til egenkapitaltransaksjoner, med unntak av fondsobligasjoner hvor skatteeffekten av rentekostnaden føres i ordinært resultat og konsernbidrag fra mor- eller søsterselskap som blir resultatført.

Pensjonsforpliktelser

Pensjonskostnader og – forpliktelser følger IAS 19. Banken omdannet i 2016 den kollektive ytelsesbaserte ordningen til innskuddsbasert ordning for alle ansatte. I tillegg har banken AFP ordning. For innskuddsordningen betaler banken innskudd til privat administrerte livs- og pensjonsforsikringsselskap. Banken har ingen ytterligere betalingsforpliktelser etter at innskuddene er betalt. Innskuddene kostnadsføres fortløpende og regnskapsføres som lønnskostnad. AFP ordningen behandles regnskapsmessig som innskuddsordningen.

Fondsobligasjonslån

Banken har ikke utstedte fondsobligasjonslån.

Hendelser etter balansedagen

Ny informasjon etter balansedagen om selskapets finansielle stilling på balansedagen er tatt hensyn til i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen som ikke påvirker selskapets finansielle stilling på balansedagen, men som vil påvirke selskapets finansielle stilling i fremtiden er opplyst om dersom dette er vesentlig, se note 37.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet med utgangspunkt i kontantstrømmer fra operasjonelle –, investerings-, og finansieringsaktiviteter etter direkte metode. Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter er definert som alle inn- og utbetalinger knyttet til utlåns- og innskuddsvirksomheten mot kunder og kredittinstitusjoner, inn- og utbetalinger fra kortsiktige verdipapirer, samt utbetalinger generert fra omkostninger knyttet til den ordinære operasjonelle virksomheten. Investeringsaktiviteter er definert som kontantstrømmer fra langsiktige verdipapirtransaksjoner, – samt investeringer i driftsmidler og eiendommer. Kontantstrømmer fra opptak og nedbetaling av ansvarlige lån og obligasjonsgjeld og egenkapital er definert som finansieringsaktiviteter. Likvider omfatter kontanter og fordringer på Norges Bank.

Note 2 - Kredittrisiko

Definisjon av mislighold

Banken har fra og med 1.1.2021 implementert ny definisjon av mislighold. Denne er utformet i henhold til European Banking Authority sine retningslinjer for hvordan banker skal anvende misligholdsdefinisjon i kapitalkravsforordningen (CRR), samt presiseringer i CRR/CRD IV forskriften. Det følger av disse reglene at en kunde vil bli klassifisert som misligholdt dersom minst ett av følgende kriterier er oppfylt:

- Kunden har et overtrekk som både overstiger en relativ- og absolutt grense i mer enn 90 sammenhengende dager. For både PM- og BM-kunder er den relative grensen lik 1% av kundens samlede eksponeringer.
  - For PM-kunder er den absolutte grensen lik 1.000 kroner
  - For BM-kunder er den absolutte grensen lik 2.000 kroner
- Det er vurdert som sannsynlig at kunden ikke vil kunne innfri sine kredittforpliktelser overfor banken (unlikely to pay – UTP).
- Kunden er smittet av en annen kunde som er i mislighold i henhold til de to første kriteriene nevnt over.

Ny definisjon av mislighold innebærer innføring av karensperiode som tilsier at kundene blir kategorisert som misligholdt en periode etter at misligholdet er bragt i orden. Karensperioden er tre måneder etter friskmelding med unntak av engasjementer med forbearance-markering hvor tilhørende karensperioden er tolv måneder.

Eksposering ved mislighold (ead)

EAD for avtaler i steg 1 består av utestående fordring eller forpliktelse justert for kontantstrømmer de neste 12 månedene og for avtaler i steg 2 de neddiskonterte kontantstrømmene for den forventede levetiden til avtalen. For garantier er EAD lik den utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor på 1 eller 0,5 avhengig av type garanti. Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet. Forventet levetid på en avtale beregnes ut fra lignende avtalers historiske gjennomsnittlige levetid. Avtaler som modifiseres måles fra opprinnelig innvilgelsestidspunkt selv om avtalen får nye betingelser.

Tap ved mislighold (Igd)

Estimat for LGD er basert på historiske tap i alle Eika-banker basert på ulike intervall av sikkerhetsdekning. Datagrunnlaget oppdateres med tapshistorikk for nye perioder. Modellene skiller mellom person- og bedriftskunder.

Personkunder

- Kunder med sikkerhet i fast eiendom
- Kunder med annen sikkerhet enn fast eiendom
- Kunder uten registrert sikkerhet

Bedriftskunder

- Kunder med sikkerhet
- Kunder uten sikkerhet

Verdien av sikkerheter er hensyntatt og baserer seg på estimerte realisasjonsverdier.

Sannsynlighet for mislighold (pd)

Bankens PD-modell er utviklet av Eika Gruppen. PD-modellen estimerer sannsynlighet for mislighold ved å estimere statistiske sammenhenger mellom mislighold og kundens finansielle stilling, demografiske data og betalingsadferd. For deler av porteføljen benyttes policykoder når kundens risiko ikke kan beregnes på ordinær måte, dette kan skyldes kundetype eller hendelse. Kunder med policykode overstyres til en risikoklasse med tilhørende forhåndsdefinert PD.

Modellen skiller mellom personkunder og bedriftskunder, og måler sannsynlighet for mislighold de neste 12 måneder (PD 12 mnd.). Totalmodellen består videre av to undermodeller, herunder en adferdsmodell og en generisk modell, som vektet ulikt basert på tid som kunde og tid siden siste kredittsøk. Totalmodellen består utelukkende av den generiske modellen i de tilfeller hvor kundeforholdet og tid siden siste kredittsøk har vært kortere enn 6 måneder. Kun adferdsmodell benyttes dersom kundeforholdet og tid siden siste kredittsøk har vært lengre enn en gitt tidshorisont. I alle andre tidshorisonter vil en kombinasjon av modellene benyttes. Dette gjelder også for BM-kunder som ikke er gjenpartspliktige.

Adferdsmodellen angir PD 12 mnd. basert på observert adferd fra kundenes konto, transaksjoner og produktfordeling. Generisk modell angir PD 12 mnd. basert på offentlig informasjon. Generisk modell er utviklet av Bisnode på alle norske foretak/husholdninger med konkurs/alvorlig betalingsanmerkning som utfallsvariabel.

For bedriftskunder består den generiske modellen av fire undermodeller, herunder enkeltpersonsforetak (ENK), foretak der eier direkte hefter for gjeld (ANS/DA), øvrige foretak med innlevert regnskap og øvrige foretak uten regnskap.

For personkunder består den generiske modellen av fem undermodeller, hvorav fire er delt opp etter kundens alder (18–26 år, 27–42 år, 43–65 år og 66+ år) og den siste består av personer, uansett alder, med minst en aktiv betalingsanmerkning.

Modellene blir årlig validert og recalibrert ved behov. Ved forringelse av modellenes kvalitet blir det utviklet nye modeller. Ved beregning av misligholdssannsynlighet over forventet levetid på engasjementet (PD liv) benyttes det en migrasjonsbasert framskrivning for å estimere forventet mislighold fram i tid, basert på sannsynlighet for mislighold de neste 12 måneder (PD 12 mnd.).

Vesentlig økning i kredittrisiko (migrering)

Vesentlig økning i kredittrisiko måles basert på utvikling i PD. PD slik den ble estimert å være på rapporteringstidspunktet den gangen eiendelen for første gang ble innregnet (PD ini), sammenlignes med det PD faktisk er på rapporteringstidspunktet. Dersom PD er høyere enn forventet på rapporteringstidspunktet må det vurderes om det har forekommet en vesentlig økning i kredittrisiko.

For engasjement som hadde opprinnelig PD 12 mnd. mindre enn 1 %, er vesentlig økning definert som: $PD\ 12\ mnd > PD\ 12\ mnd.\ ini + 0,5\ \%$ og $PD\ liv > PD\ liv\ ini * 2$

For å fange opp den ulik sensitivitet for kredittrisiko i de ulike endene av risikoskalaen er det satt minimumsgrenser som må overskrides for at økingen skal være definert som vesentlig. Dersom eiendelen hadde en opprinnelig PD på mindre enn 1 % er en vesentlig økning definert som $PD\ 12\ mnd. > PD\ 12\ mnd.\ ini + 0,5\ \%$ kombinert med en endring i PD liv med en faktor på 2 eller høyere. For engasjementer med opprinnelig PD over 1% er en vesentlig økning definert som $PD\ 12\ mnd. > PD\ 12\ mnd.\ ini + 2\ \%$ eller dersom endring i PD liv har overskredet en faktor på 2. Av migreringsreglene følger det at banken benytter et lavrisikountak på 0,5 %.

Det foreligger ingen spesifikke karenskriterier med tanke på migrering, følgelig vil engasjementet bli tilbakeført til steg 1 dersom tilhørende PD endringer ikke lenger oppfyller kravene til vesentlig økning i kredittrisiko.

Det er i tillegg to absolutte kriterier som alltid definerer en vesentlig økning i kredittrisiko.

- Eiendelen er ikke kredittforringet, men det er gitt betalingslettelse i forbindelse med at kunden er i finansielle vanskeligheter.

Eiendelen har ett overtrekk på minimum 1.000 kroner i mer enn 30 sammenhengende dager.

Forventet kredittap basert på forventninger til fremtiden

IFRS 9 krever at framoverskuende informasjon inkluderes i vurdering av forventede kredittap.

Forventninger til fremtiden er tatt hensyn til gjennom PD-prognoser for henholdsvis PM- og BM-porteføljen i tre scenarier – basis (normal makroøkonomiske situasjon), nedside (vesentlig økonomisk nedgangskonjunktur) og oppside (et scenario i høykonjunktur). PD-prognosene i de enkelte scenariene er utarbeidet gjennom en skjønnsmessig ekspertvurdering ledet av sjefsøkonom i Eika Gruppen. Det benyttes derfor ikke makroøkonomiske parametere direkte i framtidforventningene, de er like fullt benyttet som grunnlag til vurdering av hvordan de forventes å påvirke fremtidige PD-prognoser. Makroøkonomiske parametere i basis-scenariet baserer seg på IMF sine prognoser fra oktober 2021 med justeringer etter skjønnsmessige vurderinger og generell makroøkonomisk utvikling frem mot utgangen av året 2021. Nedsidescenariet tar utgangspunkt i Finanstilsynets stress-scenario for perioden 2021–2024, med justeringer etter skjønnsmessige vurderinger og generell makroøkonomisk utvikling frem mot utgangen av året 2021. Oppsidescenariet tar utgangspunkt i Eika sine egne fastsatte prognoser hvor eksterne kilder er benyttet som vurderingsgrunnlag.

Scenariene er gitt følgende sannsynlighetsvekting; basis 70 %, nedside 20 % og oppside 10 %. I alle tre scenariene antas økonomien å vende tilbake til et felles snitt mot slutten av en femårs prognoseperiode.

Tabellen viser fastsatte makrofaktorer for forventninger til fremtiden for PM-porteføljen. En makrofaktor på 0,90 betyr at den enkelte kunde sin individuelle fastsatte PD forventes å være redusert med 10 %, både for 12 måneders PD og livstids PD. Tilsvarende betyr en makrofaktor på 1,10 at den individuelle fastsatte PD økes med 10 %.

År	2022	2023	2024	2025	2026	2026>
Makrofaktor Oppside	0,90	0,90	0,90	0,90	0,90	1,00
Makrofaktor Basis	1,10	1,10	1,10	1,10	1,05	1,00
Makrofaktor Nedside	2,00	1,60	1,60	1,30	1,15	1,00
Vektet makrofaktor	1,26	1,18	1,18	1,12	1,06	1,00

Tabellen viser fastsatte makrofaktorer for BM-porteføljen.

År	2022	2023	2024	2025	2026	2026>
Makrofaktor Oppside	0,80	0,80	0,80	0,80	0,90	1,00
Makrofaktor Basis	1,10	1,10	1,10	1,10	1,05	1,00
Makrofaktor Nedside	2,00	2,20	1,55	1,40	1,20	1,00
Vektet makrofaktor	1,25	1,29	1,16	1,13	1,07	1,00

Nedskrivninger i steg 3

Banken gjennomgår hele bedriftsporteføljen minimum årlig, og store og spesielt risikable engasjementer gjennomgås løpende. Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt eller dersom de har dårlig betalingshistorikk. Ved estimering av nedskrivning på enkeltkunder vurderes både aktuell og forventet fremtidig finansiell stilling, og for engasjementer i bedriftsmarkedet også markedssituasjonen for kunden, aktuell sektor og markedsforhold generelt. Muligheten for rekapitalisering, restrukturering og refinansiering vurderes også. Samlet vurdering av disse forholdene legges til grunn for estimering av fremtidig kontantstrøm. Kontantstrømmene estimeres som hovedregel over en periode tilsvarende forventet løpetid for den aktuelle kunden, eller gruppe av kunder dersom dette er likhetstrekk knyttet til kundene. Bankens avsetter for tap i steg 3 dersom kunden er kredittforringet. Ved vurdering av tapsavsetningen hefter det usikkerhet ved estimering av tidspunkt og beløp for fremtidige kontantstrømmer inkludert verdsettelse av sikkerhetsstillelse. Bankens anvender scenarioanalyse ved nedskrivninger i steg 3. Det vises til note 11 for oversikt over nedskrivning på utlån og garantier.

Kredittrisiko

Banken tar kredittrisiko, som er risikoen for at motparten vil påføre banken et tap ved ikke å gjøre opp bankens tilgodehavende. Kreditteksponering er primært knyttet til utestående lån og gjeldspapirer. Det er også kredittrisiko knyttet til "off-balance" finansielle instrumenter som lånetilsagn, ubenyttet kreditt og garantier.

Se note 6–13 for vurdering av kredittrisiko. Omtale om hvordan Covid19 har blitt hensyntatt i vurderinger av kredittrisiko fremgår i avsnitt om tap på utlån og garantier i årsberetningen side 5.

Klassifisering

Sannsynlighet for mislighold brukes som mål på kredittkvalitet. Banken deler porteføljen inn i ti risikoklasser, basert på PD for hvert kredittengasjement. se den underliggende tabellen. Kredittforringede engasjementer (steg 3) er gitt en PD på 100 prosent. Bankens portefølje inndelt etter risikoklasser og steg er presentert i note 6.

Risikoklasse	Sannsynlighet for mislighold fra	Sannsynlighet for mislighold til
1	0,0000	0,0010
2	0,0010	0,0025
3	0,0025	0,0050
4	0,0050	0,0075
5	0,0075	0,0125
6	0,0125	0,0200
7	0,0200	0,0300
8	0,0300	0,0500
9	0,0500	0,0800
10	0,0800	1,0000

Note 3 - Anvendelse av estimater og skjønnsmessige vurderinger

Estimater og skjønnsmessige vurderinger vurderes løpende og er basert på historisk erfaring og andre faktorer. For regnskapsformål benytter banken estimater og antagelser om fremtiden.

Regnskapsestimater kan avvike fra de oppnådde resultater, men de er basert på beste estimat på tidspunktet for regnskapsavleggelsen. Estimater og antagelsene som har betydelig risiko for vesentlig å påvirke balanseført verdi av eierdel eller forpliktelser er behandlet nedenfor. Nedenfor gjennomgås de mest vesentlige skjønnsmessige vurderingene, som bankens ledelse legger til grunn ved avleggelse av regnskapet.

Nedskrivning på utlån og garantier

Banken gjennomgår utvalgte terskelverdier av bedriftsmarkedsporføljen minimum årlig. Store og spesielt risikable, samt misligholdte og tapsutsatte engasjementer gjennomgås kvartalsvis. Lån til privatpersoner gjennomgås når de er misligholdt og senest etter 90 dager, eller dersom de har en særdeles dårlig betalingshistorikk.

Bankens systemer for risikoklassifisering er omtalt under risikostyring. Banken foretar individuell vurdering av nedskrivningsbehovet dersom det foreligger kredittforringelse som kan identifiseres på enkeltengasjement, og kredittforringelsen medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Eksempler på kredittforringelse vil være mislighold, konkurs, likviditet eller andre vesentlige finansielle problemer.

Nedskrivninger i steg 3 beregnes som forskjellen mellom lånets bokførte verdi og nåverdien av diskontert forventet kontantstrøm basert på effektiv rente.

Øvrige nedskrivninger i steg 1 og 2 baserer seg på tapestimater beregnet med grunnlag på 12 måneders og livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default - PD), tap ved mislighold (loss given default - LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default - EAD).

Se note 13 for sensitivitetsberegninger.

Virkelig verdi i ikke aktive markeder

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke er notert i et aktivt marked (nivå 2 og 3) er verdsatt ved bruk av verdsettelsesteknikker, slike verdsettelsesteknikker vil være beheftet med usikkerhet. Verdsettelsesteknikker (for eksempel modeller) som er benyttet for å bestemme virkelig verdi vurderes periodisk opp mot utvikling i verdi av lignende instrumenter, og gjennomførte transaksjoner i samme papir. I den grad det er praktisk mulig benyttes observerbare data, men på områder som kredittrisiko volatilitet og korrelasjoner må det benyttes estimater. Endring i forutsetningene om disse faktorene kan påvirke virkelig verdi på finansielle instrumenter.

Se note 13 for sensitivitetsberegninger.

Note 4 - Kapitaldekning

Tall i tusen kroner	Morbank		Konsolidert kap.dekning inkl. andel samarb.gruppe	
	2021	2020	2021	2020
Opptjent egenkapital	383.597	360.499	314.601	296.338
Overkursfond			58.886	56.261
Annen egenkapital	34.692	29.048	35.273	29.524
Egenkapitalbevis			15.149	14.316
Gavefond	6.000	6.600	6.000	6.600
Sum egenkapital	424.288	396.146	429.909	403.038
Immaterielle eiendeler			-236	-248
Fradrag for forsvarlig verdsetting	-656	-651	-895	-925
Fradrag i ren kjernekapital	-71.994	-65.415	-7.464	-6.673
Ren kjernekapital	351.637	330.080	421.314	395.192
Fondsobligasjoner			8.049	7.649
Sum kjernekapital	351.637	330.080	429.363	402.841
Tilleggskapital - ansvarlig lån	40.000	40.000	50.129	49.637
Netto ansvarlig kapital	391.637	370.080	479.492	452.478
Eksponeringskategori (vektet verdi)				
Stater	0	0	0	38
Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	26.383	7.623	40.918	20.486
Institusjoner	39.325	62.621	62.413	88.981
Foretak	31.793	37.164	41.594	44.933
Massemarked	0	0	21.210	21.928
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.262.994	1.160.881	1.645.989	1.515.245
Forfalte engasjementer	19.027	9.858	20.239	10.476
Obligasjoner med fortrinnsrett	11.562	12.899	20.580	21.597
Fordring på institusjoner og foretak med kortsiktig rating	22.941	11.604	22.941	11.604
Andeler i verdipapirfond	38.299	37.553	39.328	38.615
Egenkapitalposisjoner	45.947	43.787	49.293	45.026
Øvrige engasjement	110.273	100.551	114.166	102.907
CVA-tillegg			26.880	27.859
Sum beregningsgrunnlag for kredittrisiko	1.608.545	1.484.539	2.105.551	1.949.697
Beregningsgrunnlag fra operasjonell risiko	142.909	133.089	154.210	145.799
Sum beregningsgrunnlag	1.751.454	1.617.628	2.259.761	2.095.495
Kapitaldekning i %	22,36 %	22,88 %	21,22 %	21,59 %
Kjernekapitaldekning	20,08 %	20,41 %	19,00 %	19,22 %
Ren kjernekapitaldekning i %	20,08 %	20,41 %	18,64 %	18,86 %
Uvektet kjernekapitalandel i %	9,71 %	9,97 %	8,42 %	8,57 %

Note 5 – Risikostyring

Risikostyring

Bankens forretningsaktiviteter fører til at virksomheten er eksponert for en rekke finansielle risiki. Bankens målsetting er å oppnå en balanse mellom avkastning og risiko, og å minimere potensielle negative virkninger på bankens finansielle resultat. Bankens finansielle risikostyring er etablert for å identifisere og analysere disse risikoene, samt å etablere passende risikorammer og –kontroller, og å overvåke overholdelsen gjennom bruk av pålitelige og oppdaterte informasjonssystemer. Banken vurderer jevnlig de etablerte retningslinjene for risikostyring og systemet som er etablert for å sikre at endringer i produkter og markeder blir reflektert i risikorammene.

Ansvar for bankens risikostyring og kontroll er delt mellom bankens styre og ledelse. Styret vedtar bankens mål og rammestruktur innenfor alle risikoområder, herunder retningslinjer for styring av risiko.

Administrerende banksjef har ansvaret for bankens samlede risikostyring. Alle beslutninger knyttet til risiko og risikostyring blir normalt fattet av administrerende banksjef i samråd med øvrige medlemmer i bankens ledelse.

Alle ledere i banken har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget område i tråd med banken sin vedtatte risikoprofil.

Likviditetsrisiko

Risikoen for at banken ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser ved forfall, samt risikoen for at banken ikke klarer å møte sine likviditetsforpliktelser uten at kostnaden øker dramatisk. Ut ifra et bredere perspektiv inneholder likviditetsrisiko også risiko for at banken ikke er i stand til å finansiere økninger i eiendeler etter hvert som refinansieringsbehovet øker. Likviditetsstyringen tar utgangspunkt i bankens overordnede likviditetspolicy vedtatt av styret. Likviditetspolicyen gjennomgås minimum årlig. Bankens rammer og retningslinjer for likviditetsrisiko gjenspeiler bankens konservative risikoprofil på området. Bankens innskudd består primært av innskudd fra helkunder i bankens markedsområde.

Se note 14 for vurdering av likviditetsrisiko.

Markedsrisiko

Banken er eksponert for markedsrisiko, som er risikoen for at virkelig verdi av framtidige kontantstrømmer knyttet til finansielle instrumenter vil endres pga. endringer i markedspriser. Markedsrisiko er knyttet til åpne posisjoner i rente-, valuta og aksjeprodukter som er eksponert mot endrede markedspriser og endringer i volatiliteten til priser som rentesatser, kredittspreader, valutakurser og aksjepriser.

Styring av markedsrisiko tar utgangspunkt i styrevedtatt policy for markedsrisiko hvor det er satt rammer for ekspone- ring innen ulike risikokategorier. Risikoeksponering og –utvikling overvåkes løpende og rapporteres periodisk til styre og ledelse.

Se note 24–27 for vurdering av markedsrisiko.

Operasjonell risiko

Risikoen for tap som skyldes svakheter eller feil i prosesser og systemer, feil begått av ansatte, eller eksterne hendelser. Styring av operasjonell risiko tar utgangspunkt i bankens policy for operasjonell risiko og internkontroll. Det gjennomføres risikovurderinger både på overordnet nivå, men også innenfor ulike prosesser som banken til enhver tid er eksponert for. Hendelser som har påvirket, eller kan påvirke bankens lønnsomhet og/eller omdømme, følges systematisk opp. I tillegg til at det årlig foretas en omfattende gjennomgang av vesentlige operasjonelle risikoeer og kontrolltiltak, foretar ledelsen en løpende vurdering av operasjonelle risikohendelser og iverksetter ytterligere risikoreduserende tiltak ved behov. Det foretas løpende rapportering av operasjonelle tapshendelser og internkontrollavvik til ledelse og styret.

Forretningsrisiko

Risiko for tap på grunn av endringer i eksterne forhold som markedssituasjon eller myndighetenes reguleringer. Risikoen inkluderer også omdømmerisiko. Styring og kontroll med bankens forretningskikkrisiko er basert på bankens styrefastsatte policy. Det påligger alle ansatte å bidra til at kundenes behov og rettigheter ivaretas på en tilfredsstillende måte, herunder gjennom en faglig god og redelig kundeførelse som sikrer at bankens kunder kan ta bevisste og velinformerte valg.

Compliance (etterlevelse)

Compliancerisiko er risikoen for at banken pådrar seg offentlige sanksjoner/bøter eller økonomiske tap som følge av manglende etterlevelse av lover og forskrifter. Banken vektlegger gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter. Styret vedtar bankens compliance-policy som beskriver hovedprinsippene for ansvar og organisering. Det arbeides kontinuerlig med å vurdere beste tilpasning til nye reguleringer og nytt regelverk for både å ivareta etterlevelse og effektivitet i organisasjonen. Nye reguleringer og nytt regelverk som påvirker driften inkluderes fortløpende i rutiner og retningslinjer.

Aktiviteten på compliance-området har vært stor i senere år, særlig knyttet opp mot kravene innen hvitvasking og GDPR. Banken har implementert spesifikke rutiner og retningslinjer for å sikre etterlevelse, og jobber aktivt for å opprettholde og videreutvikle de ansattes kompetanse på området.

Note 6 - Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

2021

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	Brutto utlån			Sum utlån
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Pr. klasse finansielt instrument:				
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	2.075.722	38.415	0	2.114.136
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	357.630	124.856	0	482.486
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	32.722	113.612	0	146.334
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	18.413	18.413
Sum brutto utlån	2.466.074	276.882	18.413	2.761.369
Nedskrivninger	-1.143	-4.311	-1.265	-6.720
Sum utlån til balanseført verdi	2.464.931	272.571	17.148	2.754.650

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	Personmarkedet			Sum utlån
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Pr. klasse finansielt instrument:				
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	1.890.447	28.662	0	1.919.110
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	255.633	119.639	0	375.272
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	24.876	87.664	0	112.541
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	11.074	11.074
Sum brutto utlån	2.170.957	235.965	11.074	2.417.996
Nedskrivninger	-752	-1.408	-955	-3.115
Sum utlån til bokført verdi	2.170.205	234.558	10.118	2.414.881

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet	Bedriftsmarkedet			Sum utlån
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Pr. klasse finansielt instrument:				
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	185.274	9.752	0	195.027
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	101.997	5.217	0	107.214
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	7.846	25.947	0	33.793
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	7.339	7.339
Sum brutto utlån	295.117	40.917	7.339	343.374
Nedskrivninger	-392	-2.904	-310	-3.605
Sum utlån til bokført verdi	294.726	38.013	7.029	339.768

Ubenyttede kreditter og garantier fordelt på nivå for kred.kval.	Ubenyttede kreditter og garantier			Sum eksponering
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
(Pr. klasse finansielt instrument:)				
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	200.550	1.723	0	202.273
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	16.932	3.589	0	20.521
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	652	1.272	0	1.924
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	165	165
Sum ubenyttede kreditter og garantier	218.134	6.585	165	224.884
Nedskrivninger	-32	-38	0	-71
Netto ubenyttede kreditter og garantier	218.102	6.546	165	224.813

2020

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

Pr. klasse finansielt instrument:	Brutto utlån			Sum utlån
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	2.143.884	45.305	0	2.189.189
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	218.340	58.530	0	276.870
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	23.685	53.121	0	76.806
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	5.899	5.899
Sum brutto utlån	2.385.909	156.956	5.899	2.548.764
Nedskrivninger	-643	-4.318	-932	-5.892
Sum utlån til balanseført verdi	2.385.266	152.638	4.967	2.542.871

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

Pr. klasse finansielt instrument:	Personmarkedet			Sum utlån
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	1.941.383	35.527	0	1.976.911
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	168.868	56.294	0	225.163
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	16.540	37.249	0	53.789
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	5.428	5.428
Sum brutto utlån	2.126.792	129.070	5.428	2.261.291
Nedskrivninger	-487	-839	-622	-1.949
Sum utlån til bokført verdi	2.126.305	128.231	4.806	2.259.341

Utlån til kunder fordelt på nivå for kredittkvalitet

Pr. klasse finansielt instrument:	Bedriftsmarkedet			Sum utlån
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	202.501	9.777	0	212.278
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	49.472	2.235	0	51.707
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	7.145	15.873	0	23.017
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	470	470
Sum brutto utlån	259.117	27.886	470	287.473
Nedskrivninger	-155	-3.478	-310	-3.943
Sum utlån til bokført verdi	258.962	24.407	161	283.530

Ubenyttede kreditter og garantier fordelt på nivå for kred.kval.

(Pr. klasse finansielt instrument:)	Ubenyttede kreditter og garantier			Sum eksponering
	Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Lav risiko (risikoklasse 1-3)	155.257	3.007	0	158.264
Middels risiko (risikoklasse 4-7)	13.603	981	0	14.583
Høy risiko (risikoklasse 8-10)	558	527	0	1.085
Kredittforringede (risikoklasse 11-12)	0	0	0	0
Sum ubenyttede kreditter og garantier	169.418	4.515	0	173.933
Nedskrivninger	-21	-21		-41
Netto ubenyttede kreditter og garantier	169.397	4.494	0	173.891

Note 7 - Fordeling av utlån

Utlån fordelt på fordringstyper	2021	2020
Kasse-, drifts- og brukskreditter	295.515	250.609
Byggelån	14.985	10.130
Nedbetalingslån	2.450.870	2.288.025
Brutto utlån og fordringer på kunder	2.761.369	2.548.764
Nedskrivning steg 1	-1.143	-643
Nedskrivning steg 2	-4.311	-4.318
Nedskrivning steg 3	-1.265	-932
Netto utlån og fordringer på kunder	2.754.649	2.542.871
Utlån formidlet til Eika Boligkreditt AS	1.323.458	1.082.381
Utlån inkl. Eika Boligkreditt AS	4.078.107	3.625.252
Brutto utlån fordelt på geografi	2021	2020
Innlandet fylke	2.392.342	2.169.048
Herav Grue kommune	764.388	811.374
Landet for øvrig	366.065	376.354
Utlandet	2.962	3.362
Sum	2.761.369	2.548.764

Note 8 - Kredittforringede engasjementer

2021

Fordelt etter sektor/næring	Brutto kredittforringede engasjement	Nedskrivning steg 3	Netto nedskrevne engasjement
Personmarkedet	11.074	-955	10.119
Næringssektor fordelt:			
Jordbruk, skogbruk og fiske	3.850	0	3.850
Transport og lagring	625	0	625
Eiendomsdrift og tjenesteyting	310	-310	0
Annen næring	2.720	0	2.720
Sum	18.580	-1.265	17.315

Banken har 17,3 mill engasjementer i steg 3 hvor det ikke er foretatt nedskrivning grunnet verdien på sikkerhetsstillelsen, tilsvarende tall for 2020 var 4,9 mill.

Banken har per 31.12.2021 2,8 mill. i tapskonstaterte engasjementer som fortsatt inndrives. Inntekter fra denne aktiviteten vil føres som en reduksjon av nedskrivninger.

Tilsvarende tall for 2020 var 0,9 mill.

2020

Fordelt etter sektor/næring	Brutto nedskrevne engasjement	Nedskrivning steg 3	Netto nedskrevne engasjement
Personmarkedet	5.428	-622	4.806
Næringssektor fordelt:			
Bygg, anlegg	160	0	160
Eiendomsdrift og tjenesteyting	310	-310	0
Sum	5.897	-932	4.965

Kredittforringede engasjementer	2021	2020
Brutto engasjementer med over 90 dagers overtrekk - personmarked	3.875	3.636
Brutto engasjementer med over 90 dagers overtrekk - bedriftsmarked	4.785	471
Nedskrivning steg 3	-1.057	-932
Netto engasjementer med over 90 dagers overtrekk	7.604	3.175
Brutto andre kredittforringede engasjementer - personmarkedet	7.199	1.790
Brutto andre kredittforringede engasjementer - bedriftsmarkedet	2.720	
Nedskrivning steg 3	-209	0
Netto andre kredittforringede engasjementer	9.711	1.790
Netto kredittforringede engasjementer	17.315	4.965

Kredittforringede engasjementer fordelt etter sikkerheter

Tall i tusen kroner	2021		2020	
	Beløp	%	Beløp	%
Engasjementer med pant i bolig	17.928	96,5 %	5.274	89,4 %
Engasjementer med pant i annen sikkerhet	0	0,0 %	0	0,0 %
Engasjementer til offentlig sektor	0	0,0 %	0	0,0 %
Engasjementer uten sikkerhet	652	3,5 %	625	10,6 %
Ansvarlig lånekapital	0	0,0 %		0,0 %
Sum kredittforringede engasjementer	18.580	100,0 %	5.898	100,0 %

Banken har 6 engasjement på til sammen kr. 17,7 mill. som er forberance merket.

Note 9 - Forfalte og kredittforringede utlån

	Ikke forfalte utlån	Under 1 mnd.	Over 1 t.o.m. 3 mnd.	Over 3 t.o.m. 6 mnd.	Over 6 t.o.m. 12 mnd.	Over 1 år	Sum forfalte utlån	Kredittforringede utlån	Sikkerhet for forfalt utlån > 90 dg	Sikkerhet for andre kred. forr. utlån
2021										
PM	2.411.545	1.114	1.371	1.830	9	2.126	6.451	11.074	3.304	6.973
BM	337.450	1.304	0	0	3.805	815	5.924	7.505	4.501	2.720
Totalt	2.748.995	2.418	1.371	1.830	3.814	2.941	12.374	18.580	7.804	9.694

2020

PM	2.147.779	108.089	1.785	2	1.163	2.473	113.512	5.426	112.890	4.804
BM	280.179	3.069	3.754	1	470	0	7.294	471	6.984	162
Totalt	2.427.957	111.158	5.539	3	1.633	2.473	120.806	5.898	119.874	4.965

2021

Antall dager i forfall regnes fra det tidspunktet et lån har et overtrekk som overstiger den relative- og absolutte grensen.

For både PM- og BM-kunder er den relative grensen lik 1% av kundens samlede eksponeringer

- For PM-kunder er den absolutte grensen lik 1.000 kroner

- For BM-kunder er den absolutte grensen lik 2.000 kroner

2020

Antall dager i forfall regnes fra det tidspunktet et lån har et overtrekk som overstiger 1.000 kroner.

Note 10 - Eksponering på utlån

2021

Tall i tusen kroner	Brutto utlån	Nedskrivning steg 1	Nedskrivning steg 2	Nedskrivning steg 3	Ubenyttede kreditter	Garantier	Tapsavsetning steg 1	Tapsavsetning steg 2	Tapsavsetning steg 3	Maks. kreditt eksponering
Personmarkedet	2.417.996	-752	-1.408	-955	140.544	899	-10	-5	0	2.556.308
Næringssektor fordelt:										
Jordbruk, skogbruk og fiske	233.261	-283	-461	0	34.432	480	-11	-28	0	267.390
Industri	6.173	-1	-9	0	6.365	912	-4	0	0	13.436
Bygg, anlegg	17.583	-9	-203	0	3.216	789	-2	-3	0	21.372
Varehandel	25.979	-14	-309	0	5.791	257	-2	-1	0	31.701
Transport og lagring	3.151	-1	-5	0	756	1.499	0	-1	0	5.399
Eiendomsdrift og tjenesteyting	46.687	-70	-1.799	-310	2.157	167	-1	0	0	46.831
Annen næring	10.539	-14	-118	0	2.247	16.959	-1	0	0	29.612
Sum	2.761.369	-1.143	-4.311	-1.265	195.508	21.961	-32	-38	0	2.972.048

2020

Tall i tusen kroner	Brutto utlån	Nedskrivning steg 1	Nedskrivning steg 2	Nedskrivning steg 3	Ubenyttede kreditter	Garantier	Tapsavsetning steg 1	Tapsavsetning steg 2	Tapsavsetning steg 3	Maks. kreditt eksponering
Personmarkedet	2.261.291	-487	-839	-622	100.366	15.757	-4	-6	0	2.375.454
Næringssektor fordelt:										
Jordbruk, skogbruk og fiske	197.621	-87	-144	0	28.778	727	-6	-3	0	226.886
Industri	12.053	-7	-20	0	3.612	1.412	-3	-2	0	17.045
Bygg, anlegg	18.197	-27	-188	0	2.955	1.063	-2	-8	0	21.991
Varehandel	8.286	-5	-165	0	2.766	173	-2	-1	0	11.051
Transport og lagring	2.817	-2	-17	0	778	1.656	-1	-1	0	5.230
Eiendomsdrift og tjenesteyting	35.047	-22	-2.714	-310	2.457	212	-1	0	0	34.669
Annen næring	13.454	-6	-230	0	3.721	0	-2	0	0	16.936
Sum	2.548.764	-643	-4.318	-932	145.433	20.999	-21	-21	0	2.709.263

Note 11 - Nedskrivninger, tap, finansiell risiko

Etter IFRS 9 er bankens utlån til kunder, ubenyttede kreditter og garantier gruppert i tre steg basert på misligholds-sannsynlighet (PD) på innregningstidpunktet sammenlignet med misligholdssannsynlighet på balansedagen. Fordeling mellom steg foretas for det enkelte lån eller engasjement.

Tabellene under spesifiserer endringene i periodens nedskrivninger og brutto balanseførte utlån, garantier og ubenyttede trekkrettigheter for hvert steg, og inkluderer følgende element:

Overføring mellom steg som skyldes endring i kredittrisiko, fra 12 måneders forventet kredittap i steg 1 til kredittap over forventet levetid i steg 2 og steg 3.

Økning i nedskrivninger ved utstedelse av nye utlån, ubenyttede kreditter og garantier.

Reduksjon i nedskrivninger ved fraregning av utlån, ubenyttede kreditter og garantier.

Økning eller reduksjon i nedskrivninger som skyldes endringer i inputvariabler, beregningsforutsetninger, makroøkonomiske forutsetninger og effekten av diskontering.

2021

Nedskrivninger på utlån til kunder - personmarkedet	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2021	488	839	622	1.950
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	17	-167	0	-150
Overføringer til steg 2	-29	715	0	686
Overføringer til steg 3	-4	-17	300	279
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	6	1	596	603
Utlån som er fraregnet i perioden	-58	-257	-622	-938
Konstaterte tap				0
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	48	95	0	143
Andre justeringer	285	199	59	542
Nedskrivninger personmarkedet pr. 31.12.2021	752	1.408	955	3.115

Brutto utlån til kunder - personmarkedet	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2021	2.126.792	129.070	5.428	2.261.291
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	26.840	-25.779	-1.062	0
Overføringer til steg 2	-103.366	103.366	0	0
Overføringer til steg 3	-6.171	-1.099	7.270	0
Nye utlån utbetalt	679.934	48.353	1.672	729.960
Utlån som er fraregnet i perioden	-553.073	-17.947	-1.502	-572.521
Konstaterte tap			-734	-734
Brutto utlån til personmarkedet pr. 31.12.2021	2.170.957	235.965	11.074	2.417.996

Nedskrivninger på utlån til kunder - bedriftsmarkedet	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2020	155	3.478	310	3.943
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	1	-7	0	-5
Overføringer til steg 2	-20	282	0	263
Overføringer til steg 3	-27	-261	0	-289
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	6	0	0	6
Utlån som er fraregnet i perioden	-32	-11	0	-43
Konstaterte tap				0
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	134	94	0	228
Andre justeringer	175	-673	0	-498
Nedskrivninger bedriftsmarkedet pr. 31.12.2021	391	2.904	310	3.605

Brutto utlån til kunder - bedriftsmarkedet	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2020	259.117	27.885	470	287.473
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	658	-658	0	0
Overføringer til steg 2	-15.658	15.658	0	0
Overføringer til steg 3	-1.848	-5.182	7.030	0
Nye utlån utbetalt	101.706	1.853	0	103.559
Utlån som er fraregnet i perioden	-48.857	1.360	-160	-47.657
Konstaterte tap				0
Brutto utlån til bedriftsmarkedet pr. 31.12.2021	295.117	40.917	7.340	343.374

Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2020	21	21	0	41
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	1	-3	0	-2
Overføringer til steg 2	-1	31	0	29
Overføringer til steg 3	0	0	0	0
Nedskrivninger på nye kreditter og garantier	8	1	0	10
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i perioden	-3	-13	0	-16
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-2	-1	0	-3
Andre justeringer	10	1	0	11
Nedskrivninger pr. 31.12.2021	32	38	0	71

Ubenyttede kreditter og garantier	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totalt
Brutto balanseførte engasjement pr. 01.01.2020	169.418	4.515	0	173.933
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	226	-226	0	0
Overføringer til steg 2	-2.811	2.811	-171	-171
Overføringer til steg 3	0	-171	69	-102
Nye/endrede ubenyttede kreditter og garantier	47.256	689	0	47.944
Engasjement som er fraregnet i perioden	4.045	-1.040	273	3.278
Brutto balanseførte engasjement pr. 31.12.2021	218.134	6.577	171	224.882

Nedskrivninger i steg 3 på utlån og garantier	2021	2020
Individuelle nedskrivninger ved begynnelsen av perioden	932	2.303
Økte individuelle nedskrivninger i perioden	0	0
Nye individuelle nedskrivninger i perioden	1.370	2.000
Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger fra tidligere perioder	-425	-2.146
Konstaterte tap på lån som tidligere er nedskrevet	-612	-1.225
Individuelle nedskrivninger ved slutten av perioden	1.265	932

Resultatførte tap på utlån, kreditter og garantier	2021	2020
Endring i perioden i steg 3 på utlån	333	-1.371
Endring i perioden i steg 3 på garantier		
Endring i perioden i forventet tap steg 1 og 2	323	1.223
Konstaterte tap i perioden, der det tidligere er foretatt nedskrivninger i steg 3	637	2.991
Konstaterte tap i perioden, der det ikke er foretatt nedskrivninger i steg 3	97	686
Periodens inngang på tidligere perioders nedskrivninger	-318	-264
Tapskostnader i perioden	1.072	3.264

Banken har i 2021 en utlånsvekst på 8,24 %. Banken konkludere med at det ikke har vært vesentlige endringer i misligholdssannsynlighet i 2021. Samlet utlånstap forventes ikke å overstige siste 5 års gjennomsnitt på 0,16% av brutto utlån.

2020

Nedskrivninger på utlån til kunder - personmarkedet	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2020	419	1.271	1.493	3.183
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	19	-628	0	-609
Overføringer til steg 2	-113	561	0	448
Overføringer til steg 3	0	-12	0	-12
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	26	0	0	26
Utlån som er fraregnet i perioden	-85	-442	-176	-702
Konstaterte tap		-38	-695	-733
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-114	-28	0	-142
Andre justeringer	336	155	0	491
Nedskrivninger personmarkedet pr. 31.12.2020	487	839	622	1.949

Brutto utlån til kunder - personmarkedet	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2020	1.991.355	114.855	2.534	2.108.744
Overføringer mellom steg:				0
Overføringer til steg 1	53.101	-53.101	0	0
Overføringer til steg 2	-82.632	82.632	0	0
Overføringer til steg 3	-2.208	-1.850	4.058	0
Nye utlån utbetalt	725.154	32.922	747	758.823
Utlån som er fraregnet i perioden	-557.978	-46.366	-1.199	-605.543
Konstaterte tap		-21	-712	-733
Brutto utlån til personmarkedet pr. 31.12.2020	2.126.792	129.070	5.428	2.261.291

Nedskrivninger på utlån til kunder - bedriftsmarkedet	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2020	739	1.223	810	2.771
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	9	-53	0	-43
Overføringer til steg 2	-24	203	0	179
Overføringer til steg 3	0	-2	0	-2
Nedskrivninger på nye utlån utbetalt i året	8	228	0	236
Utlån som er fraregnet i perioden	-111	-308	-3	-422
Konstaterte tap			-500	-500
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-71	1	3	-67
Andre justeringer	-395	2.185	0	1.791
Nedskrivninger bedriftsmarkedet pr. 31.12.2020	155	3.478	310	3.943

Brutto utlån til kunder - bedriftsmarkedet	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totalt
Brutto utlån pr. 01.01.2020	296.883	16.495	1.234	314.612
Overføringer mellom steg:				
Overføringer til steg 1	3.081	-3.081	0	0
Overføringer til steg 2	-24.352	24.352	0	0
Overføringer til steg 3	0	-160	160	0
Nye utlån utbetalt	71.874	1.681	0	73.555
Utlån som er fraregnet i perioden	-88.370	-11.400	0	-99.770
Konstaterte tap			-924	-924
Brutto utlån til bedriftsmarkedet pr. 31.12.2020	259.117	27.885	470	287.473

2020

Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totalt
Nedskrivninger pr. 01.01.2020	62	26	0	89
Overføringer:				
Overføringer til steg 1	1	-4	0	-3
Overføringer til steg 2	0	5	0	5
Overføringer til steg 3	0	-2	0	-2
Nedskrivninger på nye kreditter og garantier	12	3	0	15
Nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier som er fraregnet i perioden	-18	-8	0	-26
Endret eksponering eller endringer i modell eller risikoparametre	-37	-1	0	-38
Andre justeringer	1	2	0	3
Nedskrivninger pr. 31.12.2020	21	21	0	41

Ubenyttede kreditter og garantier	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totalt
Brutto balanseførte engasjement pr. 01.01.2020	157.825	9.868	0	167.693
Overføringer:				0
Overføringer til steg 1	421	-421	0	0
Overføringer til steg 2	-189	189	0	0
Overføringer til steg 3	0	0	0	0
Nye/endrede ubenyttede kreditter og garantier	39.534	945	0	40.479
Engasjement som er fraregnet i perioden	-28.173	-6.066	0	-34.239
Brutto balanseførte engasjement pr. 31.12.2020	169.418	4.515	0	173.933

Note 12 - Store engasjement

Pr. 31.12.2021 utgjorde de 10 største konsoliderte kredittengasjementene i morbank 6,70 % (2020: 6,58 %) av brutto engasjement.

Banken har 5 engasjement som blir rapportert som store engasjement, mer enn 10,00 % av ansvarlig kapital. Det største konsoliderte kredittengasjementet er på 8,21 % av ansvarlig kapital.

	2021	2020
10 største engasjement	200.198	178.786
Totalt brutto engasjement	2.978.838	2.715.197
i % brutto engasjement	6,72 %	6,58 %
Ansvarlig kapital	391.637	370.080
i % ansvarlig kapital	51,12 %	48,31 %
Største engasjement utgjør	8,21 %	8,76 %

Brutto engasjement inkluderer utlån til kunder før nedskrivning, ubenyttede kredittammer, garantier og ubenyttede garantitammer. Av netto ansvarlig kapital. Engasjementsbeløp før risikovekting og sikkerheter

Note 13 - Sensitivitet

Avsatte tap på utlån, kreditter og garantier	Bokførte nedskriv.	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4	Scenario 5	Scenario 6
Steg 1	775.440	785.679	845.061	837.188	714.460	1.305.150	887.815
Steg 2	2.019.726	1.518.093	1.818.989	2.158.812	1.846.019	4.562.719	3.542.340

Tapsavsetningene i denne noten knytter seg til modellberegnete tapsavsetningene for engasjementer i steg 1 og 2, eventuelle tilleggsavsetninger og tapsavsetninger for engasjementer i steg 3 er holdt utenfor.

Beskrivelse av scenarioene:

Bokførte nedskrivninger

Nedskrivninger i steg 1 og 2 som beregnet i nedskrivningsmodellen.

Scenario 1: Ingen påvirkning fra makromodell

Scenarioet beskriver hvordan nedskrivningene vil se ut med en konstant "forventning til fremtiden"

Det betyr at scenarioet beskriver en forventning om "ingen endringer i økonomien" frem i tid.

Scenarioet kan med fordel benyttes til å vurdere konsekvensene av framtidforventningene i de geografiske områder eller bransjer, som har større justeringer.

Scenario 2: Full løpetid på alle avtaler

Scenarioet behandler alle fasiliteter med full løpetid og simulere hvordan nedskrivningen vil endres hvis alle fasiliteter anvender kontraktuell løpetid. Nedskrivningsmodellen benytter ellers for steg 1 ett års løpetid og for steg 2 en gjennomsnittlig forventet løpetid ved beregning av nedskrivninger.

Scenario 3: PD 12 mnd. økt med 10 %

Endringen, som følge av en 10 % stigning i sannsynligheten for default scenarioet, viser effekten ved en isolert stigning i 12 mnd. PD. Effekten er en mulig endring i stegfordeling og justering av ratingbånd til beregning på PD liv-kurven for kunder i steg 2. Scenarioet gjenberegner ikke PD liv som avledet faktor for ikke å ødelegge effekten ved isolert endringer av PD 12 mnd.

Scenario 4: PD 12 mnd. redusert med 10 %

Endringen, som følge av et 10% fall i sannsynligheten for default scenarioet, viser effekten ved et isolert fall i 12 mnd. PD. Effekten er en mulig endring i stegfordelingen og justering av ratingbånd til beregning på PD liv-kurven for kunder i steg 2. Scenarioet gjenberegner ikke PD liv som avledet faktor for ikke å ødelegge effekten ved isolert endringer av PD 12 mnd.

Scenario 5: LGD justert til å simulere 30 % fall i boligpriser

LGD, tap gitt mislighold, er endret slik at det simulerer en nedgang i boligpriser på 30 %, noe som vil gi betydelige tap ved realisasjon.

Scenario 6: Forventning til fremtiden der nedsidescenarioet vektet 100 %

Scenarioet beskriver hvordan nedskrivningene vil se ut med en "forventning til fremtiden" kun basert på nedsidescenarioet.

Note 14 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken i ein gitt situasjon ikke er i stand til å refinansiere seg i tilstrekkelig grad til at banken kan møte sine forpliktelser. Det er i hovedsak tre forhold som har innvirkning på likviditetsrisiko;

1. balansestruktur: Banken har liten forskjell i omløpsfart og bindingstid på aktiva og passiva, og har således et lavt refinansieringsbehov.
2. likviditeten i markedet: Denne er vurdert til å være god.
3. kredittverdighet: Kredittverdighet kommer til uttrykk gjennom banken sin rating. Viktige element i ratingen er banken sin soliditet, likviditet, inntjening, risikoprofil og porteføljekvalitet. Banken er ratet på samme nivå som banker man kan sammenligne seg med.

2021

Avtalt løpetid for hovedposter i balansen

	0- 1 mnd	1- 3 mnd	3 mnd- 1 år	1- 5 år	Over 5 år	På fore- spørsel	Totalt
Kontanter og kontantekvivalenter						7 125	7 125
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak						133 489	133 489
Netto utlån til og fordringer på kunder	7 196	9 776	19 611	120 734	2 588 672	8 660	2 754 649
Rentebærende verdipapirer	20 088	32 035	171 791	234 813	0	0	458 727
Øvrige eiendeler						232 101	232 101
Sum finansielle eiendeler	27.284	41.811	191.402	355.547	2.588.672	381.375	3.586.091
Innlån fra kredittinstitusjoner						4 182	4 182
Innskudd og andre innlån fra kunder						2 695 242	2 695 242
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	189	1 220	163 401	239 876	0	0	404 686
Øvrig gjeld					0	26 808	26 808
Ansvarlig lånekapital		315	946	5 047	43 786	0	50 094
Sum forpliktelser	189	1.535	164.347	244.923	43.786	2.726.233	3.181.013

2020

Avtalt løpetid for hovedposter i balansen

	0- 1 mnd	1- 3 mnd	3 mnd- 1 år	1- 5 år	Over 5 år	På fore- spørsel	Totalt
Kontanter og kontantekvivalenter						5 025	5 025
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak						76 778	76 778
Netto utlån til og fordringer på kunder	1 608	8 979	42 113	116 330	2 352 689	21 152	2 542 871
Rentebærende verdipapirer	0	88 179	85 288	289 976	0		463 443
Øvrige eiendeler						211 240	211 240
Sum finansielle eiendeler	1.608	97.158	127.401	406.306	2.352.689	314.194	3.299.356
Innlån fra kredittinstitusjoner						4 020	4 020
Innskudd og andre innlån fra kunder						2 481 417	2 481 417
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	136	65 694	101 635	196 598	0	0	364 063
Øvrig gjeld						17 293	17 293
Ansvarlig lånekapital	0	259	777	4 144	45 180	0	50 360
Sum forpliktelser	136	65.953	102.412	200.742	45.180	2.502.730	2.917.153

Note 15 - Valutarisiko

Banken har kun en mindre kontantbeholdning på 0,5 mill. kr., og har ellers ingen aktiva- eller passivaposter i utenlandsk valuta pr. 31.12.2021.

Note 16 - Kursrisiko

Kursrisiko på verdipapir er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på obligasjoner og egenkapitalpapirer som banken har investert i. Banken har etablert rammer for investeringer. Investeringer ut over ramme skal godkjennest av bankens styre.

Note 17 - Renterisiko

Bankens utlån og finansiering er i all hovedsak i flytende rente. Dette fører til en avgrenset eksponering mot endringer i marknadrente. Banken har for tiden ikke kundeengasjement fast rente.

2021

Tidspunkt fram til endring av rentevilkår

Tall i tusen kroner	Rentebind 0-1 mnd.	Rentebind 1-3 mnd.	Rentebind 3 mnd-1 år	Rentebind 1-5 år	Rentebind over 5 år	Uten rente eksponering	Sum
Kontanter og kontantekvivalenter						7.125	7 125
Utlån til og fordringer på kredittinst. og sentralbanker						133.489	133 489
Netto utlån til og fordringer på kunder						2 754 649	2 754 649
Obligasjoner, sertifikat og lignende	151 818	306 909					458 727
Øvrige eiendeler						232 101	232 101
Sum eiendeler	151.818	306.909				3.127.364	3.586.091
-herav i utanlandsk valuta	0	0	0	0	0	479	479
Gjeld til kredittinstitusjoner						4 182	4 182
Innskudd fra og gjeld til kunder						2 695 242	2 695 242
Obligasjonsgjeld	60 180	335 300					395 481
Øvrig gjeld						26 808	26 808
Ansvarlig lånekapital		40 090					40 090
Sum gjeld	60.180	375.390				2.726.233	3.161.803
- herav i utanlansk valuta	0	0	0	0	0	0	0
Netto renteeksponering eiendeler og gjeld	91 638	- 68 481	0	0	0	401 132	424 288

2020

Tall i tusen kroner	Rentebind 0-1 mnd.	Rentebind 1-3 mnd.	Rentebind 3 mnd-1 år	Rentebind 1-5 år	Rentebind over 5 år	Uten rente eksponering	Sum
Kontanter og kontantekvivalenter						5 025	5 025
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og sentralbanker						76 778	76 778
Netto utlån til og fordringer på kunder						2 542 871	2 542 871
Obligasjoner, sertifikat og lignende	81 628	381 816					463 444
Øvrige eiendeler						211 240	211 240
Sum eiendeler	81.628	381.816				2.835.913	3.299.357
-herav i utanlandsk valuta						331	331
Gjeld til kredittinstitusjoner						4 020	4 020
Innskudd fra og gjeld til kunder						2 481 417	2 481 417
Obligasjonsgjeld	60 131	300 276					360 407
Øvrig gjeld						17 293	17 293
Ansvarlig lånekapital		40 074					40 074
Sum gjeld	60.131	340.350				2.502.730	2.903.210
- herav i utanlansk valuta	0	0	0	0	0	0	0
Netto renteeksponering eiendeler og gjeld	21 497	41 467	0	0	0	333 184	396 147

Endring av rentevilkår

Renterisiko oppstår i forbindelse med banken sin utlåns- og innlånsvirksomhet. Renterisiko er ett resultat av at rentebindingstiden for banken sin aktiva- og passivaside ikke er sammenfallende.

Renterisiko pr. 31.12.2021

	Eksposering	Renteløpetid	Renterisiko ved 1% endring
Eiendeler			
Utlån til kunder med flytende rente	2.761.369	0,12	(3.186,2)
Rentebærende verdipapirer	541.384	0,13	(703,4)
Gjeld			
Innskudd med rentebinding			-
Flytende innskudd	2.695.242	0,15	4.146,5
Verdipapirgjeld	435.571	0,17	723,8
Sum renterisiko			980,7

Avtalt/sannsynlig tidspunkt for endring av rentebetingelser for hovedposter i balansen

Ved endring i markedsrentene kan ikke banken foreta renteendringer for alle balanseposter samtidig dersom disse har ulik bindingstid. En endring av markedsrentene vil derfor bety økning eller reduksjon av netto renteinntekter i resultatregnskapet. Renterisikoen omfattes også av den direkte effekt en renteendring vil ha på balanseposter med og uten rentebinding. En renteendring på 1 % vil gi en årlig effekt på resultatregnskapet **1,0 millioner** kroner.

Note 18 - Netto renteinntekter

	2021	2020
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordr. på kredittinstitusjoner og finansforetak	- 8	202
Renteinntekter beregnet etter effektivrentemetoden av utlån til og fordringer på kunder	71 923	77 341
Renter og lignende inntekter av sertifikat, obligasjoner og andre rentebærende verdipapir	3 724	6 930
Øvrige renteinntekter og lignende inntekter	0	0
Sum renteinntekter og lignende inntekter	75.639	84.474

			Gjennomsnittlig eff. rentesats	Gjennomsnittlig eff. rentesats
			2021	2020
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	12	29	0,41 %	0,94 %
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	12 488	21 785	0,48 %	0,92 %
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	3 665	7 198	1,12 %	1,62 %
Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	1 279	1 319	2,75 %	3,18 %
Renter og lignende kostnader på fondsobligasjonskapital	0	0		
Andre rentekostnader og lignende kostnader	1 921	1 534		
Sum rentekostnader og lignende kostnader	19.365	31.865		
Netto renteinntekter	56.273	52.609		

Note 19 - Segmentinformasjon

Banken rapporterer segmentene privatmarked (PM) og bedriftsmarked (BM).

RESULTAT	2021				2020			
	PM	BM	Ufordelt	Totalt	PM	BM	Ufordelt	Totalt
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	49.970	8.276	-1.972	56.273	46.218	7.673	-1.282	52.609
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstru- menter	0	0	6.873	6.873	0	0	7.088	7.088
Netto provisjonsinntekter	3.341	474	21.575	25.391	6.203	789	13.836	20.827
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finan- sielle instrumenter	0	0	585	585	0	0	1.487	1.487
Andre driftsinntekter	0	0	1.369	1.369	0	0	1.218	1.218
Netto andre driftsinntekter	3.341	474	30.403	34.219	6.203	789	23.629	30.620
Lønn og personalkostnader	0	0	27.334	27.334	0	0	22.735	22.735
Avskrivninger og nedskrivninger på varige og immate- rielle eiendeler	0	0	2.327	2.327	0	0	1.749	1.749
Andre driftskostnader	0	0	27.291	27.291	0	0	27.875	27.875
Sum driftskostnader	0	0	56.952	56.952	0	0	52.359	52.359
Tap på utlånsengasjement og garantier	1.609	-537	0	1.072	-1.065	4.330	-1	3.264
Resultat før skatt	51.702	9.287	-28.521	32.468	53.486	4.131	-30.012	27.606
BALANSETALL	PM	BM	Ufordelt	Totalt	PM	BM	Ufordelt	Totalt
Utlån til og fordringer på kundar	2.414.881	339.768		2.754.650	2.259.341	283.530		2.542.871
Innskudd fra kunder	2.099.640	595.602		2.695.242	1.931.009	550.409		2.481.417

Segmentinformasjon etter IFRS 8 må presenteres av selskaper som har, eller planlegger å gjøre, gjelds- eller egenkapitalinstrumenter tilgjengelig for alminnelig omsetning. Med alminnelig omsetning menes instrumenter som er notert på børs (regulert marked) og instrumenter notert i et uregulert marked, som OTC-listen i Norge.

Note 20 - Andre inntekter

Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	2021	2020
Garantiprovisjon	119	152
Formidlingsprovisjoner		
Provisjoner fra Eika Boligkreditt	10 200	7 589
Betalingsformidling	4 734	4 355
Verdipapirforvaltning	1 800	1 396
Provisjon ved salg av forsikringstjenester	9 104	7 546
Andre provisjons- og gebyrinntekter	2 075	2 212
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	28.033	23.249
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	2021	2020
Betalingsformidling	2 461	2 207
Andre gebyr- og provisjonskostnader	181	215
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	2.642	2.422
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle instrumenter	2021	2020
Netto verdiendring og gevinst/tap på rentebærende verdipapirer	-1.048	-439
Netto verdiendring og gevinst/tap på aksjer og andre egenkapitalinstrumenter	1.029	1.171
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og finansielle derivater	604	755
Netto gevinst/tap på finansielle instrument	585	1.487
Andre driftsinntekter	2021	2020
Driftsinntekter faste eiendommer	1369	1218
Sum andre driftsinntekter	1.369	1.218
Utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	2021	2020
Inntekter av aksjer, andeler og andre egenkapitalinstrumenter	7.135	7.211
Inntekter av eierinteresser i tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-261	-123
Sum utbytte og andre inntekter av egenkapitalinstrumenter	6.873	7.088

Note 21 - Lønn og andre personalkostnader

	2021	2020
Lønn	21.024	17.929
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	3.838	3.029
Pensjoner	1.805	1.309
Sosiale kostnader	667	468
Sum lønn og andre personalkostnade	27.334	22.735

2021	Lønn m.v.	Opptjent bonus	Pensjonskostnad	Lån og sikk. still.
Banksjef	1.541		191	1.000
Ledende ansatte	4.539		307	18.886

	Ordinært honorar	Tilleggs-honorar	Lån og sikk. still.
Styret	539		19.881

2020	Lønn m.v.	Opptjent bonus	Pensjons-kostnad	Lån og sikk. still.
Banksjef	1.175	-	135	1.000
Ledende ansatte	4.114	0	292	17.502

	Ordinært honorar	Tilleggs-honorar	Lån og sikk. still.
Styret	327	0	20.593

Leder i valgkomiteen har fast godtgjørelse kr 5.000 i tillegg til ordinær møtegodtgjørelse kr 1.500 for møte med varighet under 3 timer og kr 2.500 for møte med varighet over 3 timer. Øvrige medlemmer i valgkomiteen mottar ordinær møtegodtgjørelse. Leder i generalforsamlingen har fast godtgjørelse kr 15.000 i tillegg til ordinær møtegodtgjørelse kr 1.500 for møte med varighet under 3 timer og kr 2.500 for møte med varighet over 3 timer. Øvrige medlemmer i generalforsamlingen mottar ordinær møtegodtgjørelse.

Banksjef har ingen plikt til å fratru stillingen før fylte 70 år. Banksjef har ingen avtale om kompensasjon for tidlig pensjonering. Det er 6 mnd. gjensidig oppsigelsestid. Banksjef har innskuddsbasert pensjonsordning på lik linje med de andre ansatte i banken. Dersom styret ber banksjef om å fratru sin stilling, har banksjefen ingen avtale om rett på etterlønn.

Antall årsverk i banken pr. 31.12.2021	27,7
Kostnader til rentesubsidiering av lån til ansatte i regnskapsåret	46,8

Note 22 - Andre driftskostnader

Andre driftskostnader	2021	2020
Kjøp eksterne tjenester	111	28
EDB kostnader	11.326	11.602
Kostnader leide lokaler	258	407
Kontorrekvisita, porto, telekostnader	1.118	1.240
Reiser	162	68
Markedsføring	2.015	1.751
Ekstern revisor	525	485
Andre driftskostnader	11.777	12.294
Sum andre driftskostnader	27.291	27.875

Honorar til ekstern revisor		
Lovpålagt revisjon	375	299
Andre attestasjonstjenester	63	58
Annen bistand inkl IFRS og ligningspapirer	88	128

Note 23 - Skatter

	2021	2020
Betalbar inntektsskatt		
Resultat før skattekostnad	32 468	27 605
Permanente forskjeller	- 6 531	- 7 902
Endring i midlertidige forskjeller	2 936	- 172
Sum skattegrunnlag	28.873	19.531
Betalbar skatt	7.881	5.525
Årets skattekostnad		
Betalbar inntektsskatt	7 881	5 525
Endring utsatt skatt over resultatet	- 734	43
For lite/(mye) avsatt skatt forrige år	223	
Årets skattekostnad	7.370	5.568
Resultat før skattekostnad	32 468	27 605
25 % skatt av:		
Resultat før skattekostnad	8 780	7 543
Permanente forskjeller	- 1 633	- 1 975
For lite/(mye) avsatt skatt forrige år	223	
Skattekostnad	7.370	5.568
Effektiv skattesats (%)	23 %	20 %
Endring balanseført utsatt skatt		
Balanseført utsatt skatt 01.01	- 367	- 410
Resultatført i perioden	- 734	43
Omklassifisert betalbar skatt forrige år	- 1 849	
Balanseført utsatt skatt 31.12	-2.951	-367
Utsatt skatt		
Driftsmidler	- 520	- 388
Avsetning til forpliktelser	- 1 300	
Rentebærende verdipapir tilgjengelig for salg	- 136	21
Utlån (etter omklassifisering forrige år)	- 994	
Sum utsett skatt	-2.951	-367
Resultatført utsatt skatt		
Driftsmidler	- 132	- 133
Rentebærende verdipapir	- 157	176
Utlån (etter omklassifisering forrige år)	- 21	
Avsetning til forpliktelser	- 425	
Sum endring utsatt skatt	-735	43

Note 24 - Kategorier av finansielle instrumenter

2021

Tall i tusen kroner	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultatet	Utpekt til virkelig verdi over resultatet	Totalt
Finansielle eiendeler				
Kontanter og kontantekvivalenter	7.125			7.125
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	133.489			133.489
Utlån til og fordringer på kunder	2.754.649			2.754.649
Rentebærende verdipapirer		458.727		458.727
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning		83.369	114.358	197.727
Sum finansielle eiendeler	2.895.264	542.096	114.358	3.551.717
Finansiell gjeld				
Innlån fra kredittinstitusjoner	4.182			4.182
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.695.242			2.695.242
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	395.481			395.481
Ansvarlig lånekapital	40.090			40.090
Sum finansiell gjeld	3.134.995	0	0	3.134.995

2020

Tall i tusen kroner	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultatet	Utpekt til virkelig verdi over resultatet	Totalt
Finansielle eiendeler				
Kontanter og kontantekvivalenter	5.025			5.025
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	76.778			76.778
Utlån til og fordringer på kunder	2.542.871			2.542.871
Rentebærende verdipapirer		463.443		463.443
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning		82.340	104.965	187.304
Sum finansielle eiendeler	2.624.674	545.783	104.965	3.275.421
Finansiell gjeld				
Innlån fra kredittinstitusjoner	4.020			4.020
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.481.417			2.481.417
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	360.407			360.407
Ansvarlig lånekapital	40.074			40.074
Sum finansiell gjeld	2.885.917	0	0	2.885.917

Note 25 - Virkelig verdi finansielle instrumenter

Virkelig verdi og bokført verdi av finansielle eiendeler og gjeld	2021		2020	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler bokført til amortisert kost				
Kontanter og kontantekvivalenter	7 125	7 125	5 025	5 025
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	133 489	133 489	76 778	76 778
Utlån til og fordringer på kunder	2 754 649	2 754 649	2 542 871	2 542 871
Sum eiendeler vurdert til amortisert kost	2.895.264	2.895.264	2.624.674	2.624.674
Gjeld bokført til amortisert kost				
Innskudd og andre innlån fra kunder	2 695 242	2 695 242	2 481 417	2 481 417
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	395 481	0	360 407	0
Ansvarlig lånekapital	40 090	0	40 074	0
Sum gjeld vurdert til amortisert kost	3.130.813	2.695.242	2.881.898	2.481.417

Utlån til kunder er utsatt for markedskonkurranse. Dette vil si at mulige merverdier i utlånsporteføljen ikke vil kunne opprettholdes over lengre tid. Videre foretas det løpende nedskrivninger for tap på porteføljen. Virkelig verdi av utlån til kunder vurderes derfor å samsvare med amortisert kost.

Nivåfordeling finansielle instrumenter	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Total
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettings- teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettings- teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
2021				
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet		542.096		542.096
Verdipapirer til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader			114.358	114.358
Sum eiendeler	0	542.096	114.358	656.453

Avstemming av nivå 3	Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Virkelig verdi over resultatet
Inngående balanse	104.965	0
Realisert gevinst resultatført	-55	0
Urealisert gevinst og tap resultatført	0	0
Urealisert gevinst og tap i andre resultatkomponenter	5.644	0
Investering	3.804	0
Salg	0	0
Utgående balanse	114.358	0

	NIVÅ 1	NIVÅ 2	NIVÅ 3	Total
	Kvoterte priser i aktive markeder	Verdsettings- teknikk basert på observerbare markedsdata	Verdsettings- teknikk basert på ikke observerbare markedsdata	
2020				
Verdipapirer til virkelig verdi over resultatet		545.783		545.783
Verdipapirer til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader			104.965	104.965
Sum eiendeler	0	545.783	104.965	650.748

Avstemming av nivå 3	Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Virkelig verdi over resultatet
Inngående balanse	94.461	0
Realisert gevinst resultatført	77	0
Urealisert gevinst og tap resultatført	0	0
Urealisert gevinst og tap i andre resultatkomponenter	1.032	0
Investering	9.395	0
Salg	0	0
Utgående balanse	104.965	0

Sensitivitetsanalyse for verdsettelse i nivå 3	2021			
	-20 %	-10 %	10 %	20 %
Verdipapir til virkelig verdi over resultatet	0	0	0	0
Verdipapir til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	91.486	102.922	125.793	137.229
Sum eiendeler	91.486	102.922	125.793	137.229

Sensitivitetsanalyse for verdsettelse i nivå 3	2020			
	-20 %	-10 %	10 %	20 %
Verdipapir til virkelig verdi over resultatet	0	0	0	0
Verdipapir til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	83.972	94.468	115.461	125.958
Sum eiendeler	83.972	94.468	115.461	125.958

Virkelig verdimålinger og –opplysninger klassifisert etter nivå
Verdsettelsesnivå angir nivået på verdsettelsesmetoden som er brukt for å fastsette virkelig verdi.

I nivå 1 er verdien fastsatt ut fra kvoterte priser i aktive markeder.

I nivå 2 er verdien utledet fra kvoterte priser, eller beregnede markedsverdier.

Nivå 3 er verdier som ikke er basert på observerbare markedsdata. Verdsettelsen av Eika Boligkreditt AS er basert på en vurdering av egenkapitalen i selskapet.

Verdsettelsen av Eika Gruppen AS tar utgangspunkt i en verdivurdering av de enkelte selskapene som inngår i gruppen, og en samlet verdi for konsernet totalt,

basert på relevante verdsettelsesmetoder. Denne verdivurderingen blir vurdert opp imot sist kjente emisjons- og/eller omsetningskurs, hensyntatt bankens

egne vurderinger av hendelser frem til balansedagen.

Note 26 - Rentebærende verdipapirer

2021	Kostpris	Virkelig verdi	Bokført verdi
Rentebærende verdipapirer			
Stat / statsgaranterte	70.527	70.309	70.309
Kommune / fylke	131.835	131.913	131.913
Bank og finans	140.626	140.881	140.881
Obligasjoner med fortrinsrett	116.005	115.623	115.623
Sum rentebærende verdipapirer	458.993	458.727	458.727

Herav børsnoterte verdipapir

2020	Kostpris	Virkelig verdi	Bokført verdi
Rentebærende verdipapirer			
Stat / statsgaranterte	50.321	50.363	50.363
Kommune / fylke	38.089	38.113	38.113
Bank og finans	246.024	245.978	245.978
Obligasjoner med fortrinsrett	128.451	128.989	128.989
Sum rentebærende verdipapirer	462.886	463.443	463.443

Herav børsnoterte verdipapir

Bankens obligasjoner er klassifisert til virkelig verdi over resultatet.

Note 27 - Aksjer, egenkapitalbevis og fond til virkelig verdi over resultatet

	Orgnummer	Antall	2021		2020		Bokført verdi
			Kostpris	Bokført verdi	Antall	Kostpris	
Sum rentebærende verdipapirer (overført fra forrige tabell)			458.993	458.727		462.886	463.443

Aksje- og pengemarkedsfond

Eika Sparebank	983231411	48.582	49.555	49.295	47.993	48.301	48.957
Eika Kreditt	912370275	8.173	7.831	8.547	7.978	7.831	7.997
Eika Likv OMF	893253432	25.276	25.050	25.528	25.000	25.050	25.385
Sum aksje- og pengemarkedsfond			82.435	83.369		81.181	82.340
Sum aksjer og andeler til virkelig verdi over resultatet			82.435	83.369		81.181	82.340
Sum verdipapirer til virkelig verdi over resultatet			541.427	542.096		544.067	545.783

Note 28 - Aksjer og egenkapitalbevis utpekt til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader

	2021				2020			
	Antall	Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte	Antall	Kostpris	Bokført verdi	Mottatt utbytte
Aksjer til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader								
AS Sparebankmatriell - SPAMA	120	12	148	24	120	12	135	34
Eika Gruppen AS	263.281	13.564	44.494	5.200	263.281	13.564	38.834	5.266
Eika Boligkreditt AS	14.885.515	62.726	62.561	1.777	14.052.444	59.139	60.210	1.191
Kvinesdal Sparebank	7.388	739	993	0	7.388	739	947	0
Skandinavisk Data Center AS	2.016	899	1.046	0	2.016	899	1.101	0
Eika VBB AS	798	1.781	4.341	0	746	1.564	2.952	0
VN Norge AS	714	1	775	134	714	1	785	720
Sum aksjer og egenkapitalbevis til virkelig verdi		79.721	114.358	7.135		75.917	104.965	7.211

	2021	2020
Balanseført verdi 01.01.	104.965	94.461
Tilgang	3.804	9.395
Avgang	0	0
Utvidet resultat	5.644	1.032
Nedskrivning	0	0
Netto urealisert gevinst ved verdiregulering	-55	77
Balanseført verdi 31.12.	114.358	104.965

Note 29 - Konsernselskap og tilknyttede selskap

2021

Selskapets navn	Org. nr.	Antall aksjer	Eierandel	Resultatandel -kostnad/+inntekt	Utgående balanse
Grue Næringsselskap AS	983392083	1.710	49,9 %	-261	1.433
Sum investering i tilknyttet selskap					1.433

2020

Selskapets navn	Org. nr.	Antall aksjer	Eierandel	Resultatandel -kostnad/+inntekt	Utgående balanse
Grue Næringsselskap AS	983392083	1.710	49,9 %	-123	1.695
Sum investering i tilknyttet selskap					1.695

Note 30 - Varige driftsmidler

	Utstyr og transport midler	Fast eiendom	IFRS 16 Bruksrett	Sum
Kostpris pr. 01.01.2020	5.424	41.060		46.484
Tilgang	325	3.305		3.631
Avgang til kostpris	0	0		0
Utrangeret til kostpris				0
Kostpris pr. 31.12.2020	5.749	44.365		50.114
Akkumulerte av- og nedskrivningar pr. 31.12.2020	4.432	25.083		29.515
Bokført verdi pr. 31.12.2020	1.317	19.281	0	20.599

	Utstyr og transport midler	Fast eiendom	IFRS 16 Bruksrett	Sum
Kostpris pr. 01.01.2021	5.749	44.365	0	50.114
Tilgang	882	3.805	5.670	10.356
Avgang til kostpris	-250	0		-250
Utrangert til kostpris				0
Kostpris pr. 31.12.2021	6.381	48.170	5.670	60.220
Akkumulerte av- og nedskrivningar pr. 31.12.2021	4.421	26.604	568	31.594
Bokført verdi pr. 31.12.2021	1.960	21.565	5.102	28.627
Avskrivninger 2020	206	1.542	0	1.749
Avskrivninger 2021	239	1.521	568	2.328
Avskrivningsprosent	10% - 33%	5% - 10%	10 %	

Note 31 - Andre eiendeler

	2021	2020
Eiendeler ved utsatt skatt	2 951	367
Andre eiendeler	1 364	1 274
Sum forskuddsbetalte, ikke påløpte kostnader og opptjente, ikke motatte inntekter	4.314	1.641

Note 32 - Innlån fra kredittinstitusjoner

Motpart	2021	Bokført verdi		Rente
		Rente	2020	
Innlån fra kredittinstitusjoner til amortisert kost	4.182	0,41 %	4.020	0,69 %
Sum innlån fra kredittinstitusjoner	4.182		4.020	

Note 33 - Innskudd og andre innlån fra kunder

	2021	2020
Innskudd og andre innlån fra kunder	2.695.242	2.481.417
Sum innskudd og andre innlån fra kunder	2.695.242	2.481.417

Innskuddt fordelt på geografiske områder

Innlandet fylke	2.303.765	2.118.270
Herav Grue kommune	1.161.461	1.110.225
Landet for øvrig	372.236	343.300
Utlandet	19.241	19.848
Sum innskudd og andre innlån fra kunder	2.695.242	2.481.417

Innskuddsfordeling

Lønnstakere	2.099.640	1.931.009
Jordbruk, skogbruk og fiske	131.728	126.256
Industri	10.800	18.578
Bygg, anlegg	49.679	30.618
Varehandel	66.251	63.759
Transport og lagring	29.425	28.648
Eiendomsdrift og tjenesteyting	129.988	94.512
Annen næring	177.732	188.039
Sum innskudd og andre innlån fra kunder	2.695.242	2.481.417

Note 34 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og ansvarlig lånekapital

Lånetype/ISIN	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Bokført verdi		Rente- vilkår
				2021	2020	
Sertifikat- og obligasjonslån						
NO0010818297	08.03.2018	08.03.2021	100.000	0	65.046	3m Nibor + 70 bp
NO0010831506	06.09.2018	06.09.2021	100.000	0	100.067	3m Nibor + 61 bp
NO0010838949	03.12.2018	03.06.2022	100.000	100.133	100.094	3m Nibor + 82 bp
NO0010853658	05.06.2019	05.10.2022	60.000	60.180	60.131	3m Nibor + 61 bp
NO0010904535	03.11.2020	03.11.2023	35.000	35.088	35.070	3m Nibor + 78 bp
NO0011036733	28.06.2021	28.06.2024	100.000	100.016		3m Nibor + 50 bp
NO0011094740	13.09.2021	13.09.2024	100.000	100.063		3m Nibor + 42 bp
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer				395.481	360.407	

Lånetype/ISIN	Låneopptak	Siste forfall	Pålydende	Bokført verdi		Rente- vilkår
				2021	2020	
Ansvarlig lånekapital						
NO 0010853617	05.06.2019	05.06.2029	40.000	40.090	40.074	3m Nibor + 230 bp
Sum ansvarlig lånekapital				40.090	40.074	

Endringer i verdipapirgjeld i perioden	Balanse 31.12.2020	Emitert	Forfalte/ innløste	Andre endringer	Balanse 31.12.2021
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	360.407	200.000	165.000	74	395.481
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	360.407	200.000	165.000	74	395.481
Ansvarlig lånekapital	40.074	0	0	16	40.090
Sum ansvarlig lånekapital	40.074	0	0	16	40.090

Note 35 - Annen gjeld, avstemming av netto gjeld og pensjon

Annen gjeld	2021	2020
Skyldig lønn	2.141	1.843
Skyldig arbeidsgiveravgift	923	778
Skyldig finansskatt	354	299
Påløpte kostnader	6.433	5.142
Øvrig gjeld	3.675	3.619
Sum annen gjeld	13.526	11.681

Avstemming av netto gjeld	2021	2020
Kontanter og kontantekvivalenter	7.125	5.025
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	133.489	76.778
Innlån fra finansieringsaktiviteter	-399.663	-364.427
Leieforpliktelse	-5.274	0
Netto gjeld	-264.323	-282.625

Kontanter, innskudd i Norges Bank og innskudd i andre banker	140.614	81.802
Brutto gjeld (all gjeld er til flytende rente)	-404.937	-364.427
Netto gjeld	-264.323	-282.625

	Forpliktelse fra finansieringsaktiviteter			Likviditetsbeholdning		
	Finanselle innlån	Leiefor- pliktelse	Sum	Kontanter og innskudd i Norges Bank	Fordringer på kredittinsti- sjoner uten oppsigesetid	Sum
Netto gjeld 01.01.2020	-463.659		-463.659	5.659	78.754	84.413
Kontantstrømmer	99.232		99.232	-634	-1.976	-2.610
Netto gjeld 31.12.2020	-364.427	0	-364.427	5.025	76.778	81.803
Kontantstrømmer	-35.236		-35.236	2.100	56.711	58.811
Anskaffelse - leieforpliktelse		-5.274	-5.274			0
Netto gjeld 31.12.2021	-399.663	-5.274	-404.937	7.125	133.489	140.614

Alle ansatte inngår i en felles innskuddsbasert ordning. Bankens pensjonsordning oppfyller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Som erstatning for den gamle AFP-ordningen er det etablert en ny AFP-ordning. Den nye AFP-ordningen er, i motsetning til den gamle, ikke en førtidspensjonsordning, men en ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. De ansatte kan velge å ta ut den nye AFP-ordningen fra og med fylte 62 år, også ved siden av å stå i jobb, og den gir ytterligere opptjening ved arbeid fram til 67 år. Den nye AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen.

Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingen kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet.

Det er ikke fondsoppbygging i ordningen.

Note 36 - Garantier

	2021	2020
Betalingsgarantier	4 480	5 158
Kontraktsgarantier	522	1 219
Sum garantier overfor kunder	5.002	6.377
Garantier Eika Boligkreditt		
Saksgaranti	3 725	3 798
Tapsgaranti	13 235	10 824
Sum garantier overfor Eika Boligkreditt	16.960	14.622
Sum garantier	21.961	20.999

Garantier fordelt geografisk	2021		2020	
	Kr.	%	Kr.	%
Innlandet fylke	4.334	19,7 %	6.108	29,1 %
Herav Grue kommune	2.689	12,2 %	3.468	16,5 %
Landet for øvrig	17.627	80,3 %	14.891	70,9 %
Utlandet	0	0,0 %	0	0,0 %
Sum garantier	21.961	112 %	20.999	117 %

Garantiavtale med Eika Boligkreditt

Banken stiller garanti for lån som kundene har i Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som vilkår at lånet er innenfor 75 % av panteobjektet. Bankens kunder har pr 31.12.2021 lån for xxx mill. kroner hos EBK. Garantibeløpet til EBK er todelt:

1. Saksgaranti: Banken garanterer for hele lånebeløpet i perioden fra utbetaling til pantesikkerhet for lånet har oppnådd rettsvern. Saksgarantien er oppad begrenset til hele lånets hovedstol med tillegg av renter og omkostninger.

2. Tapsgaranti. Banken garanterer for ethvert tap som EBK blir påført som følge av misligholdte lån, med de begrensninger som følger nedenfor. Med «tap» menes restkravet mot lånekunden under det aktuelle lånet etter at alle tilhørende pantesikkerheter er realisert, og skal anses konstatert på det tidspunktet hvor alle tilhørende pantesikkerheter for et misligholdt lån er realisert og utbetalt til EBK. Bankens tapsgaranti dekker inntil 80 prosent av det tap som konstateres på hvert enkelt lån. Samlet tapsgaranti er begrenset oppad til 1 prosent av bankens til enhver tid samlede låneportefølje i EBK, likevel slik at (i) for låneporteføljer opp til 5 millioner kroner er tapsgarantien lik verdien av låneporteføljen og (ii) for låneporteføljer som overstiger 5 millioner kroner utgjør tapsgarantien minimum 5 millioner kroner, i alle tilfeller beregnet over de siste 4 kvartaler på rullerende basis. Dette betyr at dersom bankens andel av de tap som konstateres på hvert enkelt lån i sum overstiger nevnte grense, dekker EBK det overstigende. Bankens andel av tapet dekket av tapsgarantien kan derfor maksimalt bli 80 prosent, men dersom de samlede konstaterte tap overstiger rammen, blir andelen i sum lavere enn 80 prosent.

Rett til motregning i bankens provisjon: Bankens ansvar for saksgaranti og tapsgaranti forfaller til betaling etter påkrav, men EBK kan også velge å motregne kravet i bankens fremtidige og forfalte, men ikke utbetalte provisjoner i henhold til provisjonsavtalen. Retten til motregning gjelder for en periode på inntil fire etterfølgende kvartaler fra den dato tapet ble konstatert.

Likviditetsforpliktelse til og aksjonæravtale med Eika Boligkreditt

Likviditetsstøtte til EBK er regulert i avtale datert 10. mai 2012 om kjøp av obligasjoner med fortrinnsrett. Hovedtrekkene i avtalen er at eierbankene, så lenge de har utlånsportefølje i selskapet, under gitte forutsetninger er forpliktet til å tilføre EBK likviditet. Likviditetsforpliktelsen er begrenset til forfall på selskapets obligasjoner med fortrinnsrett utstedt under Euro Medium Term Covered Note Programme (EMTCN - Programme) og tilhørende swapavtaler de kommende tolv måneder. I den grad eierbankene har kjøpt obligasjoner med fortrinnsrett under likviditetsavtalen, uten at disse er tilbakebetalt, kommer de til fratrukk ved beregning av eierbankens gjenstående likviditetsforpliktelse. Den enkelte eierbanks likviditetsforpliktelse er primært begrenset til dens pro-rata andel av utstedelsesbeløpet, som beregnes på grunnlag av hver eierbanks andel av selskapets utlånsportefølje. Dersom en eller flere eierbanker unnlater å oppfylle sine likviditetsforpliktelser under avtalen, kan likviditetsforpliktelsen for øvrige eierbanker økes til inntil det dobbelte av deres opprinnelige pro-rata andel. Avtalen om kjøp av OMF kan under visse vilkår termineres. Det er knyttet betingelser til långiver i forhold til overpantsettelse. For obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) som er tilordnet foretakets sikkerhetsmasse gjelder krav om overpantsettelse på 5 prosent for lån som inngår EMTCN- Programme. Dette innebærer at selskapet til enhver tid skal ha verdier i sin sikkerhetsmasse som utgjør minst 105 prosent av sum utestående OMF.

I tilknytning til at eierbankene i 2012 ble aksjonærer i EBK etter utskillelsen fra Eika Gruppen AS, ble det etablert en aksjonæravtale som blant annet regulerer at eierskapet i selskapet på årlig basis skal rebalanseres. Dette vil sikre en årlig justering hvor eierandelen til den enkelte bank skal tilsvare eierbankens andel av utlånsbalansen i selskapet.

Note 37 - Hendelser etter balansedagen

De ti lokalbankene som gikk ut av Eika-Gruppen og dannet Lokalbank-alliansen, har nå solgt seg helt ut av Eika for til sammen 712 millioner kroner.

Samlet selger Lokalbank-bankene en aksjepost på 2.937.406 aksjer, tilsvarende 11,88 % i Eika Gruppen AS for kr 242,50,- per aksje.

Transaksjonen vil ha positiv effekt på verdien av bankens beholdning av aksjene i Eika Gruppen AS i 1. kvartal 2022

Note 38 -Transaksjoner med nærstående parter

Med nærstående parter menes her tilknyttede selskaper, felleskontrollerte virksomheter og selskaper holdt for salg hvor banken har betydelig innflytelse, og selskaper eid av bankens personlige nærstående. Bankens mellomværende med ansatte og medlemmer av styret vises i note 21.

Grue Næringssselskap AS er et tilknyttet selskap hvor banken eier 49,9 %

Banken har ingen transaksjoner med nærstående i 2021.

Note 39 - Leieavtaler (hvor selskapet er leietaker)

Banken implementerte IFRS 16 fra 01.01.2021. Implementeringen er beskrevet i note 1.

Tabellen under viser effekten av overgangen til IFRS 16 på de ulike balanselinjene.

	Bokført verdi 01.01.2021	Avskrivninger	Bokført verdi 31.12.2021
Varige driftsmidler	5670	-568	5102

Selskapets leide eiendeler inkluderer bygninger/kontorer, maskiner/utstyr og kjøretøy. Selskapets bruksretteieendeler er kategorisert og presentert i tabellen under:

Bruksretteieendeler	Bygninger	Totalt
Ved førstegangsanvendelse 01.01.2021	5670	5670
Anskaffelseskost 31.12.2021	5670	5670
Avskrivninger i perioden	568	568
Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.2021	568	568
Balanseført verdi 31.12.2021	5102	5102

Laveste av gjenstående leieperiode eller økonomisk levetid

10 år

Avskrivningsmetode

Lineær

Udiskonterte leieforpliktelser og forfall av betalinger	Bygninger	Totalt
Mindre enn 1 år	606	606
1-2 år	606	606
2-3 år	606	606
3-4 år	606	606
4-5 år	606	606
Mer enn 5 år	2424	2424
Totale udiskonterte leieforpliktelser 31.12.2021	5454	5454

Endringer i leieforpliktelser	Bygninger	Totalt
Ved førstegangsanvendelse 01.01.2021	5670	5670
Betaling av husleie	-533	-533
Rentekostnad tilknyttet leieforpliktelser	137	137
Totale leieforpliktelser 31.12.2021	5274	5274

Beløp i resultatregnskapet

2021

Rente på leieforpliktelser

137

Avskrivninger på bruksretteieendeler

568

Gjennomsnittlig diskonteringsrente på husleieavtaler er ca. 1 %.

Opsjoner om å forlenge en leieavtale

Bankens leieavtaler av bygninger har leieperioder opptil 10 år. Avtalene inneholder en rettighet til forlengelse som kan utøves i løpet av avtalens siste periode. Ved inngåelse av en avtale vurderer banken om rettigheten til forlengelse med rimelig sikkerhet vil utøves. Bankens har ikke hensyntatt forlengelse utover avtalt leieperiode.

RSM

RSM Norge AS

Hollendergata 3, 4514 Mandal
Org.nr: 982 316 588 MVA

T +47 38 07 07 00

F +47 23 11 42 01

www.rsmnorge.no

Til generalforsamlingen i Grue Sparebank

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert Grue Sparebanks årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak § 1-4, 2. ledd b og International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU med mindre annet følger av forskriften

Vår konklusjon er konsistent med vår tilleggsrapport til revisjonsutvalget.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Vi er ikke kjent med at vi har levert tjenester som er i strid med forbudet i revisjonsforordningen (EU) No 537/2014 artikkel 5 nr. 1.

Vi har vært Grue Sparebanks revisor sammenhengende i 5 år fra valget på generalforsamlingen den 28. februar 2017 for regnskapsåret 2017 med gjenvalg på generalforsamlingen den 23. mars 2021.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2021. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Verdien av utlån til kunder

Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Bankens rutiner og systemer for oppfølging av utlån og identifisering av utlån med nedskrivningsbehov, samt vurderingen av disse utlånene anses som sentrale. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønnsmessige parametere. Bruken av skjønn har en potensiell virkning på resultatet for perioden, og kan også ha betydning for overholdelse av kapitaldekningsregelverket. Vi fokuserte på verdsettelsen av utlån til kunder på grunn av den betydelige andelen utlånene representerer i balansen, samt betydningen av det skjønn ledelsen utøver som del av rutinen ved vurderingen av nedskrivningsbehov.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
AUDIT | TAX | CONSULTING

RSM Norge AS is a member of the RSM network and trades as RSM. RSM is the trading name used by the members of the RSM network. Each member of the RSM network is an independent accounting and consulting firm which practices in its own right. The RSM network is not itself a separate legal entity in any jurisdiction.

RSM Norge AS er medlem av/is a member of Den norske Revisorforening.

I henhold til IFRS 9 skal nedskrivningene på utlån bygge på fremoverskuende vurderinger, slik at nedskrivninger reflekterer forventede tap. Etter IFRS 9 skal banken fordele engasjementene i 3 steg ved beregning av forventet tap (ECL) på utlån og garantier som omfattes av nedskrivningsreglene. Ved førstegangs innregning og dersom kredittrisikoen ikke har økt vesentlig, skal engasjementene plasseres i steg 1 og det avsettes for 12-måneders forventet tap. Dersom kredittrisikoen har økt vesentlig skal engasjementene overføres til steg 2 og det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Hvis kredittrisikoen svekkes ytterligere og engasjementene enten er i mislighold eller det blir foretatt individuell nedskrivning, skal engasjementene overføres til steg 3. Denne vurderingen krever også at ledelsen bruker skjønn.

Bankens utlån er i hovedsak til personkunder og SMB segmentet, og modellen som er utviklet skal estimere tapsavsetninger til disse segmentene. Vi har særlig fokusert på:

- Ledelsens prosess for identifisering av utlån som skal overføres til steg 3, og de forutsetninger ledelsen legger til grunn ved beregning av nedskrivningsbeløp for utlån i steg 3
- De prosesser ledelsen har iverksatt for beregning av nedskrivninger for utlån i steg 1 og 2
- Ledelsens prosess for oppfølging av bankens største engasjementer

Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen

Våre revisjonshandlinger inkluderer forståelse av og testing av den interne kontroll og effektiviteten av de viktigste kontrollene innenfor utlån og prosedyrer for nedskrivning for mulig tap på lån. Vår testing av kontrollene gir oss et grunnlag for avklaring av type, tidspunkt og omfanget av våre øvrige revisjonshandlinger. Vi har skaffet oss en forståelse av bankens kredittpolicy, og evaluert prosessene for identifisering av nedskrivningsbehov i henhold til IFRS 9.

Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og relevante kontroller rettet mot å sikre:

- beregninger og metode som ble benyttet i modellen
- at modellen som ble benyttet var i henhold til rammeverket
- påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen

Vår gjennomgang av kontrollene ga ingen indikasjoner på vesentlige feil i modellen eller avvik fra IFRS 9.

Vi har i tillegg kontrollert bankens overholdelse av kredittprosess på et utvalg av kunder med fokus på betjeningsevne og sikkerhet. For et utvalg av misligholdte og tapsutsatte engasjementer har vi kontrollert ledelsens prognose for kontantstrømmer og verddivurdering av sikkerheter. Vi har evaluert konsistensen av de viktigste forutsetningene, herunder i lys av Covid-19 situasjonen, og sammenlignet disse med vår egen forståelse av de aktuelle bransjer og miljøer. Vi har rekalkulert ledelsens beregning for å verifisere nøyaktigheten av regnskapsførte nedskrivninger.

I tillegg har vi på et utvalg av friske engasjementer vurdert om låntakers betjeningsevne og sikkerhet er tilfredsstillende, og at det ikke foreligger indikasjoner på nedskrivningsbehov. Utvalget er basert på oversikt over bankens største engasjementer, bevilgningsprotokoll og risikoklassifiseringssystemet.

Bankens note 2, 3, 6-11 og 13 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av bankens tapsmodell og for hvordan banken estimerer sine tapsavsetninger etter IFRS 9. Vi har lest notene og fant at informasjonen knyttet til tapsmodell, ulike parametere og skjønsmessige vurderinger var tilstrekkelige og dekkende.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har

opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med forskrift om årsregnskap for banker, kredittforetak og finansieringsforetak § 1-4, 2. ledd b og International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU med mindre annet følger av forskriften. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir revisjonsutvalget en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Mandal, 10. mars 2022
RSM Norge AS

Alf Rune Sveen
Statsautorisert revisor

GRUE spareBANK

Kirkenær

Postboks 93
Solørveien 1048
2261 Kirkenær

Flisa

Kaffegata 9
2270 Flisa

Elverum

Lundgaardvegen 13
2408 Elverum

Telefon 62 94 91 00

epost@gruesparebank.no

Telefaks 62 94 91 01

www.gruesparebank.no

GRUE
spareBANK

En alliansebank i eika.